

1991 йил 1 сентябрдан
чиқа бошлаган

ОРЗУ-НИЯТЛАРИ БИР ОЛАМ

Тадбиркорлик давр талаби

Агар бундан 10-15 йил илгари оддий ўқитувчи аёл Матлубани бир куни келиб жаҳондаги етук давлатлардан сўрашди, дейишса кимдир мийғида кулиши, кимдир бу бир чўпчак, яна кимдир "ўзбек аёлига чет элга йўл бўлсин", дейиши табиий эди.

Лекин ўша чўпчак бугун ҳақиқатга айланди. Матлуба Исмоиловага интернет орқали ҳали Германиядан, Франциядан, ҳали Россия, Япониядан ҳамкорлик қилиш важадан муружаат қилишаётганини эшитиб, лол қоласан киши. Биз ҳам ғайрати ичига сизгаётган марфилолик бу тадбиркор аёлнинг фаолияти, орзу-истаклари билан қизиқдик.

- Мустақиллик туйғайли шу имкониятларга эришдим, - дейди опа. - Узоқ йиллар тарих фанидан дарс бердим. Ўша даврларда ҳам тадбиркорликка иштиёқим баланд эди-ю, имконият йўқ эди. Мустақилликка эришганимиздан кейин оддийгина "дастмолқовоқ" (табиий мочалка) ёдимга тушиди ва томорқамда ушбу қовоқни етиштира бошладим. Ол-

ган ҳосилимни четга чиқариш режаси туғилди ва Россияга жўнадим. Бу нарсанинг ўзимизда унчалик қадрига етишмайди-ю, аммо россияликлар табиийлиги, соғлиқ учун фойдали эканлиги сабаб жуда қадрлашади. Анча вақт хом ашёсини сотиб юрдим. Бир куни худди шу бизнинг махсулотимиздан идиш-товоқ ювадиган, сауналарда ишлатиладиган буюмлар тайёрлаб, сотишаётганини кўриб қолдим. Ва бирдан хаёлимдан: "Буларга тайёр хом ашёни олиб келиб берибману, мендан кўп даромадни улар кўришса", деган фикр ўтди. Қайтиб келдим етиштирган хом ашёдан худди шундай махсулотлар тайёрлашга киришдим. Албатта бунинг ҳам ўзи бўлмади. Хўжайиним билан енгил машинамизни сотиб шу ҳаракатга сарфладик.

- Ҳозир тадбиркорлар учун жуда катта имкониятлар фойдалаяпти. Шулардан фойдаланмадингизми?

- Мана яқинда ҳокимиятимиз томонидан дастмолқовоқни ўстириш учун ер беришди. Ишимизни янада кенгайтириш учун энди кредит олмоқчиман. Кундан-кунга талаб ошиб бораёпти. Махсулотларимни Германия, Франция, Япония, Россияга сотишга олиб борган эдим, улар яқиндан ҳамкорлик қилишни тавсия қилишди. Агар менинг имкониятларим кенгайса, касаначилик ривожланиб, кўпчилик аёллар иш билан таъминланади. Биласизми, айнан шу қовоқнинг ўзидан кўпик ҳосил қилинадиган модда ҳам чиқади, яъни бундан табиий шампун тайёрлаш мумкин. Дастмолқовоқ ўсимлиги фақат бизнинг юртимизда ўсади. Яқинда французлар шу махсулотдан кийимларнинг елкасига ёстиқчалар ишлаб чиқаришни сўраб интернетдан хат ёзишди. Француз гўзаллари ўзида тайёрланадиган елка ёстиқчаларининг аллергия беришидан қийналишаётганимиш.

- Бу махсулот соғлиқ учун ҳам кони фойда дедингиз...

- Жуда фойда. Остеохондроз, геммарой, ревматизм, замбуруғ (грибок), аллергия каби касалликларни даволашда жуда асқотади. Массаж қилиш орқали қон айланиши яхшиланиб, тузларни, ортиқча ёғларни йўқотишда, синган жойнинг мустақамланишида фойдаси катта. Аммо бундан кўра хориждагилар кўпроқ тушунишяпти. Агар юртимиздаги меҳмонхоналар, соғломлаштириш мажмуалари каби масканларда шу табиий воситадан фойдаланилса қанчадан-қанча инсонларнинг соғлигига ёрдам берган бўлардиқ.

- Ният ва режаларингиз қандай?

- Хориждан талаб тушиб турган бир пайтда шампун тайёрлайдиган цех очиш режаларим бор. Бу билан кўплаб инсонларни иш билан таъминлашга эришамиз.

- Турмуш ўртогингиз, фарзандларингиз сизнинг фаолиятингизга қандай қарашади?

- Уларнинг кўмаги, қувватлаши билан қилаёпман-да, барчасини! Ўзи каби аёлларга ёрдам бериш, уларни иш билан таъминлаш орқали оилаларига тўкинлик, тотувлик олиб кириш мақсадида тинмай ҳаракат қилаётган бу онахонга жуда ҳавасим келди. Суҳбатимиз охирида бораётганини сезган онахон: "Биргина илтимосимни албатта газетда ёзишингизни ўқитиб сўрайман", - деди.

- Шунча ишларни баҳараётган аёлда яна қандай илтимос бўлиши мумкин?

- Ҳайратим ичимга сизгамайди. Илтимосим - менинг фаолиятимга ташкилотлар, юқорида айтганимдек меҳмонхона, сихатгоҳ, спорт мажмуаларига ўхшаган жойлардан эътибор беришса, махсулотларимиз энг аввало халқимиз эҳтиёжига хизмат қилса, дейман.

М. ШУКУРОВА

НУРЛИ ХОНАДОН

Тошкент шаҳар Учтепа туманидаги Кўкча-Оқтепа маҳалласи аҳли Эркин ака Саидазимов хонадонини жуда ҳурмат қилишади. Шу оилдан ибрат олишади, маслаҳат сўрашади.

- Эркин ака билан Саида онамиз маҳалланинг ота-онаси, десам муволажа бўлмади, - дейди маҳалла оқсоқоли. - Кимнинг қизига совчи келса, ким келин қидирса, шулардан сўрашади. Бирор-бир моддий етишмовчилик ёки касалларга ёрдам керак бўлса, энг аввал улар кўл чўзишади.

Ушбу хонадонга ташриф буюрдиқ. Саранжом ховли, чор атрофдаги гуллар кўзингни қувнатади. Юзлари нурли аёл илиқ табассум билан бизни қарши олди. Биз суҳбатни қайнона-келин муомаласидан бошладик.

- Келин бировнинг қоғозга ўралган қанддек қизи, ниҳол бўлади. Қайнона унга юриш-туриш, эр қутиш, муомалада ибрат бўлиши керак.

Доим ўзимнинг, маҳалламдаги келинларимга: "Эшикдан кириб келган одамни жилмайиб кутиб олинг. Бу сизнинг латофатли аёллигингизни кўрсатади", дейман. Ҳар йили лола сайлига, кунлар исиди дегунча оилавий дам олишларга борамиз. Кейин невараларни олиб, келиним билан ўғлимни ёлғиз қолдириб қайтамыз. Ёшларни холи қолдириш ҳам керак. Мана ҳозир кўлаб ўқув курслари очилган, қайноналар келинини ўқитиши, билмаганини ўргатиши керак. Ана шунда ахиллик бўлади, авлоди ҳам тоза бўлади.

- Қиз узатган экансиз, қуда-андачилик масалалари...

- Гапингизни тушундим, бу борада ҳам эътиборли бўлиш лозим. Қизимни ажойиб оилага берганман. Улар қизимизни, унинг орқасидан бизни жуда қадрлашади. Қизим бирор марта келиб, ётиб қолмаган. "Бора қолай, кейинги келишимга яхши бўлади", деб туради. Мен ҳам ушлаб қолмайман. Келин деганлари қайнона-қайночасининг дуосини олгани яхши.

- Бир ибратли оила бекаси сифатида бахтни қандай тушунасиз?

- Бахтли ҳаёт тинчликда, ахилликда, соғлиқда. Бир-бирига бўлган муҳаббатнинг зиёдалигиди.

Суҳбатимиз шу ерга етганда невараларини опичлаб, оила устун Эркин ака келиб қолди. Биз бу инсонни ҳам суҳбатга қўшдик.

- Айтишларича, маҳаллада бир қанча оилани оталиққа олган экансиз.

- Биз турмуш қурганимизда ҳеч вақомиз йўқ эди. 34 йил "Тошкент" меҳмонхонасида монтер бўлиб ишладим. Ҳалол меҳнат билан рўзгор тебратдим. Отанамизнинг дуосини олишга ҳаракат қилдик. Мана ҳозир тўрт ўғлим тўрт ёнимда, эҳтиёжимиздан ортиб турибди. Мол-дунёни йиққандан кўра, муҳтожларга ёрдам беришни афзал биламан. Ахир олиб кетаримиз шу яхшилик, савоб-да.

Ҳақ гап, бу дунёда қилган амалимиз билан эсланамиз. Кимдир кимдан мурувват, яхшилик кўрса умр-бод ҳаққига дуо қилади. Илоҳо, Эркин Ҳожи ота ва Саида Ҳожи она хонадонидан таралаётган эзгулик нурининг адоғи бўлмасин.

МАТЛУБА

юрист", 91 ёшли устоз Халима Муҳиддинова талабаларга энг эзгу тилакларини изҳор қилди. Абдумўмин Райимжонов ўқитувчилар жамоасига отаналар номидан миннатдорчилик билдирди. Фаол ва аълочи талабалар-

Ахборот

КАТТА ҲАЁТГА ЙЎЛЛАНМА

Тошкент юридик коллежи битирувчиларига диплом топириш маросими бўлиб ўтди. Тантанали кечани илғоҳ директори, юридик фанлари доктори, профессор Озод Хусанов табрик сўзи билан очди. У дипломантларга оқ йўл тиларкан, уларнинг мамлакатимизда ҳуқуқий демократик жамият қуришга ўз улушларини қўшишларига ишонч билдирди. "Ўзбекистонда хизмат кўрсатган

дан Дилафрўз Самадова битирувчиларнинг дил сўзларини изҳор қилди.

Кечада "дипломант"ларнинг расмий қасамёди янгради. Сўнг тантанали суратда талабаларга дипломлар топирилди. Тантана куй-қўшиқлар, рақсларга уланиб кетди.

С. ФАХРИДДИНОВА

БАЙРАМ ШУКУҲИ

Яқинда фуқаролик жамиятини ўрганиш институтида аёллар муаммоларини ўрганиш нодавлат жамиятининг матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимлари кунига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди. Кечани жамият раҳбари Нафиса Зоҳидова табрик сўзи билан очди. Сўнг институт директори М.Усмонов йиғилганларни байрам билан қутлади ва мажлисни бошқарди. Йиғилишда сўзга чиққанлар: Президент девонининг масъул ходими Ш.Нуруллаева, оммавий ахборот лойиҳаси раҳбари, профессор Ф.Мўминов, республика ахборот маркази бошлиғи Т.Эшбек, конунчилик палатаси вақили Р.Охунов, сиёсий шарҳловчи Қ.Каримбеков ва бошқалар оммавий ахборот воситалари ходимларининг мамлакат ижтимоий-сиёсий ва социал-иқтисодий соҳадаги ютуқларини тарғиб қилишдаги ўрни хусусида гапирди. Айниқса парламент ҳаётини, партиялар фаолиятини ёритувчи махсус мубирлар зарурлиги таъкидланди. Тадбир сўнггида журналистларга гул ва совғалар тақдим этилди, ширинликлар тортилди.

САНОБАР

ФАОЛ МАСЛАХАТЧИ

Ўғилжон опа Санамжоннинг турмушини ўйлаб боши қотди. Аёл эри билан уришиб, уни қаматиб юборди. Хеч кимнинг гапини эшитгиси келмади. Ахир ўртада 25 йиллик биргалликдаги турмуш... болалар...
Уч ой ўтиб, Санамжоннинг эри ҳақо муддатини ўтаб, қайтди. Эрак қилган ишидан пушаймон, оиласидан кечирим сўраб, остонасига бош уриб борди. Санамжон ҳам, болалари ҳам ундан юз ўгиришди. Абдулла (эри) эса ёрдам сўраб, маслаҳатчига келди. Ўғилжон Нуризмбетова эрақнинг "чин сўз"ини олгач, яна Санамжонни йўқлади. "Яраштириш хайъ-

ати" аъзоларини, маҳалла фаолларини ўртага солди. Хуллас, ажралиш учун ариза берган аёл шаштидан қайтди - оила тикланди. Улар холидан маҳалла фаоллари хабар олиб туришибди.
Ҳа, бу - Қорақалпоғистон Республикаси, Беруний тумани, Навоий овули фуқаролар йиғини маслаҳатчиси Ўғилжон Нуризмбетованинг одатий куни. Худуддаги 1344 оиланинг "иссиқ-совуғи"дан бохабар бўлиш, оксоқол Кенжа Бекимов билан маслаҳатчи Ўғилжоннинг зиммасида. Эри қамалиб, натижада қайнонаси оламдан ўтган келинчақ ёрдам сўраб, уларнинг хузурига келди. Аёлни тушқун-

ликдан олиб чиқиш учун 2 ёшга бўлган боласига нафақа пули ва ўзига моддий ёрдам уюштириб беришди. Ҳатто маслаҳатчининг ўзи ҳам унга ўз деҳқончилиги даромадидан ҳомийлик қилди. Аёл қаддини тиклади. Ишга тушди. Ўзлигини таниди.

Бундай аёллар овулда бисёр. 2356 нафар аёлнинг ҳаётда ўз ўрнини топишга Ўғилжон опанинг ҳиссаси бор. Уларни вақтида тиббий кўриқдан ўтказиш, ҳақ-ҳуқуқларидан хабардор қилиш, фойдали меҳнатга жалб этиш маслаҳатчининг иш режасида катта ҳарфлар билан ёзиб қўйилган.

Натихаси ёмон эмас - Гулбахор Латипова ўз уйида паррандачиликни ташкил қилган бўлса, 20 нафар аёл кўрпа-тўшак тикишни йўлга қўйди.

Маҳалладошларининг тўй, маърақаси уларнинг ёрдамларисиз ўтмайди.

4 фарзанднинг онаси Ўғилжон опани камтарлиги, самимийлиги учун барча ҳурмат қилади. Турмуш ўртоғи Шомурод ака деҳқончилик билан шуғулланади. Аммо маслаҳатчи бекасига доим ҳамшира, камарбаста. Барча аёлу эрақни увалжували, ўзларидая иноқ, аҳил бўлишини орзу қилишади.

Яхши тилак эса азалдан соҳибига ҳам йўлдош бўлган.

САНОБАР

Меҳр ҳақида сўз кетаркан оплоқ халатлари ўзига ярашган, меҳрибон ва дилбаргина онам, онажоним Маҳмуджонова Матлуба кўз олдимга келаверади. Эсимни таниб онамни билганимдан бошлаб у кишига ўхшашга ҳаракат қилдим.

Мен онажонимнинг ўз касбига фидойилиги, одамларга бўлган оқибати, эл аро топган хурматига ҳавас қилдим. Жаҳли чиққанини ёки қовоқ уйган ҳолатини тасаввур қила олмайман. Чехрасидаги табассум ҳамиша у кишига чирой бағишлаб туради. Онамнинг савобли касб соҳибаси эканлигидан жуда фахрлана-

МЕН СИЗНИНГ ЎЗИНГИЗМАН

ман. Шифокор волидамнинг кўлида ҳар куни янги инсонлар дунёга келади. 30 йил шифокор бўлиб ишлаш давомида у минглаб гўдакларга доялик қилибди.

Ҳозир ҳам ҳар куни уйимиздан одам узилмайди. Хоҳ ярим тун,

хоҳ тонг сахар бўлсин кимдир нажот излаб келса дарҳол оёққа туриб, ёрдамга шошилади. Ширин сўзи-ю, ташкин берувчи илиқ муносабати учун ҳам онам кўпчилик ҳурмати ва меҳрига сазовордир. Орадан 5-10 йиллар ўтган ҳам, оналар аллақачон оилали бўлган фарзандлари билан уйимизга келишиб: "Доя момоси! Эсингиздами, мана бу қизимга ўзингиз доялик қилгандингиз. Энди унинг ўзи ҳам она бўлди. Мана бу сизнинг набирангиз бўлади. Оғизига туғлаб қўйинг, сизга ўхшаган ажойиб инсон бўлиб улғайсин", - дейишади. Буни кўриб барча оила аъзоларимиз каби мен ҳам жуда қувониб кетаман.

Болалигимда бошқа касб эгаларига ҳавас қилардим. Аммо, йиллар ўтиб тушундимки, ҳар қандай касбда ишлайдиган аёллар ҳам онамнинг қўлларидан нажот топаркан.

Онам нафақат маҳаллада, ишхонада, балки оиламизда ҳам жонқуяр, фидойий инсон. Уй-рўзгор юмушларини тобида бажаради, мазали таомлар пиширишга уста. Шу туфайли ҳам ҳаммамиз меҳнатсевар, ўқимшли инсонлар бўлиб улғайдик. Катта акам Суннатжон ободон-

лаштириш бўйича бригада бошлиғи бўлса, Санжарбек эса Англияда билим олмоқда.

Оиламиздаги қайнона-келин муносабатларига ҳамма ҳавас қилади. Онамнинг оналари Мўҳаббат бувим онамни тарбиялаб келинликка узатган бўлсалар, отамнинг онаси Мукамбар бувим онамни ўз қизидек тушуниб, ҳар бир ишида қўллаб-қувватлайди. Дуолар қилади.

Эсимда, онам менга: "Қизгинам. Сен ҳам менинг касбимни эгаллагин, бу яхши касб", - деди. Лекин мен қайсарлик қилиб кўнмаган эдим. Бу онамнинг орузи эди, мен эса иқтисодчилик касбини танладим. Насиб бўлса, фарзандларим онамнинг касбини эгаллаши учун бор кучимни сарфлайман.

Онажоним - Матлуба Маҳмуджонова бугунги кунда ҳам Ўзбекистон Президенти ҳузурдаги Давлат ва жамяят қурилиши академияси тиббий бўлимида ишлаб, жуда кўплав савоб ишларни амалга оширмоқда.

Ҳар бир инсоннинг ўзи ихлос қилган киши бўлади. Мен эса онамга ихлос қўйдим. Онамга ўхшаб яшашга интиламан. Онани эҳтиром қилганларга бахт кулиб боқармиш, илоҳ, ўша бахт менга ҳам насиб этсин!

Мен сизнинг ўзингизман, Ўлеизина қизингизман. Дил эҳтиром қабул айланг, Яхшиликда изингизман.

Наргиза МАҲМУДЖОНОВА, Тошкент шаҳри

ЮЗИНГДА ШУЪЛА БЎЛСА...

Мавлуда опа Абдуразоқова 8 йилдан буён Иштихон тумани «Ўзбекистон» маҳалласи фуқаролар йиғинида қотиба вазифасида ишлайди. 6713 нафар аҳолини "беш кўлдай" билади. Бировнинг ёрдамга муҳтожлиги-ю, бировнинг ҳомийлик қилиш имконияти борлигини ҳам эътибордан қочирмайди.

Бу йил кўп болали, кам таъминланган оилаларнинг, ногиронларнинг газ тўловларини маҳалла ҳисобидан тўлаб бердик. Ш.Жумамов, Т.Фуломовларнинг маъракаларига моддий томондан ёрдам қилдик. Илгари 31 та нотинч оила бор эди. "Яраштириш хайъати"нинг фаол ҳаракати туфайли

уларнинг сони 29 тага қамайдди. Ибратли оилаларимизнинг сафи кенгайиб бормоқда. Маҳалламиздан 30 нафар йигит-қизларимиз чет элда таълим олишяпти.

Республика миқёсидаги оилавий спорт мусобақасида (теннис, шахмат, югуриш) бизнинг оила голиб бўлди. Шахмат-ҳаммамиз учун сеvimли машғулот. Отам—81 ёшли Отакул бобо, онам—75 ёшли Саида момо бизга "ишқибоз". Улар 9 фарзандни ўқимшли қилиб, вояга етказишди, - дея шукрона келтирар-

кан Мавлуда опанинг содда чехраси ёришиб кетди. Бу шуъла опанинг кўнглидаги эзгуликлардан дарак бергандай эди.

Ноҳира АНДАҚУЛОВА, С. ФАХРИДИНОВА.

НАВБАТДАГИ ТИББИЙ КЎРИК

"Соғлом авлод учун" халқаро хайрия жамғармаси 2002 йилдан буён Германиянинг "Фриенденздорф Интернейшнл" халқаро ташкилоти билан фаол ҳамкорлик қилмоқда.

Ўтган давр мобайнида мазкур ташкилот кўмагида республикамиздан Германия тиббий муассасаларига юборилган 64

Ахборот

нафар беморлар даволаниб, юртимизга қайтди. Бугунги кунда 8 нафар бемор болалар Германияда даволанишни давом эттиришмоқда.

"Фриенденздорф Интернейшнл" халқаро ташкилоти 2003 йилдан буён ўз гранд маблағлари ҳисобига "Юкори лаб ва танглайнинг тугма нуқсонлари" ташхиси қўйилган болаларни Ўзбеки-

стонда операция қилмоқда. 2006 йилнинг 6 ойи давомида Тошкент Тиббиёт Академияси, "Алишер тиббиёт" клиникаси ва бир қатор вилоятлардаги клиникаларда 100 нафар ана шундай ташхис қўйилган бемор болалар операция қилинди.

Яқинда "Фриенденздорф Интернейшнл" ташкилотининг раҳбари Р. Гегенфуртнер ҳамда М.

Тиннефельдлар мамлакатимизга ташриф буюриб, Сурхондарё, Қашқадарё, Жиззах, Бухоро, Навоий, Сирдарё вилоятлари ва Тошкент шаҳрида бемор болаларни тиббий кўриқдан ўтказишди.

Шунга кўра, даволанишга муҳтож болаларнинг бир гуруҳи август ойида Германияга юборилади.

Д. ИБРОХИМОВ

КУТУБХОНА ТАНЛОВ ГОЛИБИ

Фаргона вилоят кутубхонасига 3,5 минг Евро миқдоридagi бадий адабиётлар, энциклопедия, лугат, маълумотнома сингари китоблар тақдим этилди.

Кутубхона Германия ташқи ишлар Вазирлиги, Гёте институти томонидан ташкил этилган "Одамлар ва китоблар" халқаро танловида иштирок этиб голибликни қўлга киритди. Танлов шартларига кўра голибларга уч йил давомида 10 минг Евро миқдоридagi китоблар тўплами етказиб берилади.

—Бу ҳамкорлик алоқалари халқларимиз ўртасидаги дўстлик, тинчлик ва барқарорлик алоқаларини янада мустаҳкамлаш, халқларимиз тарихи, урф-одатларини кўпроқ билиш ва ўрганишга хизмат қилади, — дейди Германиянинг Ўзбекистондаги Факултетада ва муҳтор элчиси Хансия Йохим Кидерлен.

Расул КАМОЛ, "Туркистон-пресс"

ШУНДАЙЛАР КЎПАЯВЕРСИН!

Бир неча йилдан буён ишсиз юрган кўшимизнинг бошига оғир мусибат тушди. Унинг 78 ёшли қайнонаси вафот этди. 4 фарзанди бор. Турмуш ўртоғи Қўқон шаҳар электр-

тармоғида монтер бўлиб **Яхшилардан сўз очдик** 23-сон мактаб раҳбари. Машрабхон Мирзаева энди 43 ёшни қаршилаган. Ўтган йили кўшниси Мухсинжон Саидов ўзи ишлаб турган Қўқон шаҳар 23-умумий таълим мактабига фаррошликка ишга тақдир қилди. Уни мактаб раҳбари Дилфузахон Деҳқоновна чақириб, иш билан таништирди. Тез кунда Машрабхон мактабдаги аёллар билан танишиб кетди. У ерга ишга борганига

йил ҳам бўлгани йўқ. Шунга қарамай, 25 апрел куни вафот этган қайно-

насининг жанозасида иштирок этишиб, 10 минг сўм пул ёрдам қилишди. Кейинги маърақасига ҳам 20 минг сўм пул, 10 та патир бериб, ёрдам қилишди. Шу оилага ҳомий-

лик қилган 23-сон мактаб раҳбари Дилфузахон Деҳқоновна, илиий бўлим мудири Малохатхон Жўраева, касабая ушмаси раиси Бақодиржон Тожибоев ҳамда мактаб жамоасига газета орқали ўз миннатдорчилигини изҳор этмади. Шундай беминнат ҳомийлар сафи кўпяверсин!

Паттихон САМАДОВА, Фаргона вилояти, Ўзбекистон тумани.

Кадрдон газетамиз - "Оила ва жамият" номи "Оила" сўзи билан бошланганлиги учун мен ҳам фикримни оиладан бошласам. Умр йўлдошим Саноатхон - мактабда тарих фанидан сабоқ беради, катта қизим Дилноза - доришунос, ўртанча қизим Чаросхон - рухшунос, ўғлим Динмухаммад - Фаргона политехника институтининг талабаси. 3 нафар шириндан-шаркар неваралар бор.

Мен "Фаргона дори-дармон" очик ҳиссадорлик бирлашмасида назоратчи-доришунос бўлиб ишлайман.

қиламан ва шукрона айтаман. Тақдир мени сизларга йўлиқтиргани учун минг марта шукр! Газетанинг бир ажаб ғалати шуури, нафис оҳанглари, хузури бор. Тўйиб ош еганингда

мазза қилганчалик мазаси, илҳами, куч-қуввати борлигини англаганман. Бу гапда ҳеч қандай муболага йўқ. Зеро, газетачилик - осон иш эмас, игна билан кудук қазишдек гап. Бу бежиз айтилмаган.

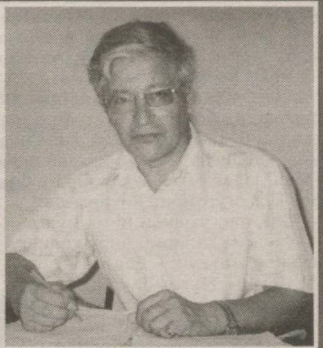
Кунлардан бир кун фаргоналик қалами ўтқир журналист Рустамжон Орипов менга шундай деди:

- Яқинда бир анжуманга борган эдим. Қизиқиб қарасам, иштирокчиларнинг қўлида "Оила ва жамият" газетаси. Ҳаммаси варақларини бўлиб олишиб, берилиб

Ҳавас ва ҳасад туйғулари бирга юришади ва биз кўпинча ҳавас деб, ҳасадга йўлиққаннимизни билмай қоламиз. Ҳасад киши умрини ҳароб этиб, юзини қаро қилиши ҳаммамизга аён.

Аммо гадонинг душмани гадо бўлади, деганларидек, ёнимизда, сиримиздан ошқор бўлиб юрган яқинимиз, касбдошимиз, қўшнимиз ва ҳаттоки жигаримиз ҳасадгўй бўлиши мумкин.

Бу иллатнинг нақадар фожеавийлиги ҳам ана шунда.

ҚАЙТА ҲАЁТ БАҲШИДА ЭТГАН...

Матбуотга мақолалар ёзиб тураман. "Оила ва жамият" 15 йиллик умри давомида саноксиз мухлисларнинг, муаллифларнинг кўнглини шод қилганига имоним қомил. Шулардан бири каминан. "Оила ва жамият"ни биринчи сонидан буюн муттасил ўқиб келаман. Кадрдон газетادا биринчи мақолам чиққанига салкам 10 йил бўлди. Газетани кўздан кечирмаган куним кўнглим чигил бўлади, хумори тутади. Таваба, дейман газетанинг хумори тутади-я! "Кишини сархуш этувчи нарсаларнинг, чунончи, ичкиликнинг хумори тутади, дейиш мумкин-у, бироқ газетанинг хумори тутатиш муболага", дегувчилар топилиши турган гап. "Оила ва жамият"ни мунтазам ўқиб, мутлолаа қилиб, шунчалик ўрганиб, одатланиб кетибманки, эндиликда хумори тутадиган бўлиб қолибди. Бу ўринда сўз, албатта маънавий озуқа ҳақида бораётим.

Мен илгари ҳам тиббиётга, халқ табобатига оид мақолалар ёзиб турардим. Газетادا чоп этиларди, бироқ мақола "думи юлинган мусичадек" тўмтоқ, яъни кўп қисми олиб ташланиб, қисқартириб босиларди. Кўнглим тўлмас эди. Бирдан хаёлимга "Оила ва жамият" газетаси билан ҳамкорлик қилсам-чи, деган фикр кел-

корлари ҳаётимда кескин бурилиш ясашган, яъни қайта ҳаёт бахшида этган десам, муболага бўлмайди. Чунки, кутилмаганда, онамиз лоқайд шифокорлар айби билан бу дунёдан кўз юмганида менда ҳаётга қизиқиш қолмаганди. Қарийб 1-2 йил давомида қалам ушлашга жазм қилолмадим. Ана шунда суянгон тоғим - "Оила ва жамият" дилкаш, дардкаш бўлди. Тетик руҳ бағишлади. Газета иш фаолиятида беҳисоб савоб ишларга қўл урган. Мен бунда "Қайда ўзи ўша бахт?" рўқини назарда тутаяпман. Бунга изохнинг ҳожати йўқ.

"Оила ва жамият" менга янги-янги мақолаларни яратишда дарғалик қилиб, катта мадад берди, катта сабоқ олдим. Газетанинг ҳар бир рўқини ўз йўли, услуби, характери бор. Ана шу рўқинларни ўқиб, улардан кўп нарса ўргандим. Агар газета ижодий жамоаси мени қўллаб-қувватламаганида ўша мақолалар яратилармиди? Йўқ, яратилмаган бўларди. Шу сабаб мени кашф этган "Оила ва жамият"га, унинг меҳнаткаш, фидойий жамоасига таъзим

қилиб, марра сари олға интила бошлади. Сен эса тўлқин оқимида оҳиста сузардинг. Сенинг камтарлигинг, маҳоратинг, бошқаларга ўхшамаган ўз сўзингни жой-жойида топиб айтишинг кемани эсон-

ўқишяпти. Ўқишли-да. Ўзига хос чиқади. Расмлари ҳам, сарлавҳалари ҳам киши диққатини ўзига тортади. Мақолалар охори тўқилмаган, мазамағизли, мазмунли, хуллас, сўз билан таърифлай олмамас керак. Қани энди биз ҳам шундай газета чиқарсак...

Каранг-а, соҳа мутахассиси "Оила ва жамият"дек газета чиқаришни орзу қилади. Орзуга айб йўқ. Ҳа, "Оила ва жамият" кимларга сабоқ бўлмаган дейсиз! "Оила ва жамият" ташна дилларнинг навоси. Ҳар саҳифасида мурувват порлайди. Ҳаётда муҳром ҳамроҳ. Қалб соғинчининг давоси, ҳар қанча мадҳ айласак оз. "Оила ва жамият" саҳифаларини ўқисам, дилим йираб кетади, сўзлари мен учун тўтиёди. Мен учун дурдона. Қутлуг кунда туғилган "Оила ва жамият" ижодкорларига омад тилайман, мухлислари янада кўпаяверсин.

Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ, доришунос. Фаргона шаҳри.

"Оила ва жамият" рўзноамасининг ўн беш йиллик ибратли ҳаёт йўлини биргина мақола билан батафсил талқин этишга имкон бўлармикан?

Кадрли "Оила ва жамият"! Мен сени улкан дарахтга қиёслагим келади. Муштақиллик кунни туғилдинг, сени меҳр билан ерга тикдилар. Сен чин юракдан улғай бординг. Улғайдинг-у, ҳосилга кирдинг. Ҳосилингдан қалби кемтик инсонлар, ҳатто, болалар ҳам баҳраманд бўла бошлади. Субҳидам туриб, кекса-ю, ёш, қайнона-ю, келин, бахтли оилалар барча-барчаси сенга омонлик, сенга яна яйраб-яшнаб ўсадиган кўнгул тиладилар.

Суюкли рўзноам! Сени менгема ўшатгим келади. Денгиз уммонида сен каби қанча-қанча кемалар пайдо бўлди. Улар сенга ўзини, исмини кўз-кўз қилиб, ранго-ранг жилваланиб ҳавасми, ҳасадми

қилиб, марра сари олға интила бошлади. Сен эса тўлқин оқимида оҳиста сузардинг. Сенинг камтарлигинг, маҳоратинг, бошқаларга ўхшамаган ўз сўзингни жой-жойида топиб айтишинг кемани эсон-

ларини сенга қадаган инсонлар, дунёни фаҳат яхшиликлардан иборат деб билгувчи болалар сендан тўйиб-тўйиб сув ичдилар. Агар кузатган бўлсанг, сувининг боқиралигидан, биллур томчиларидан қанча-қанча кўнгулга малҳам бўлдинг, сен туфайли олам, жамият янада гўзаллашди.

Гуллар очилишини, бул-

КЕМАГА ЎХШАЯТЛАМАН

омон маррага олиб келди. Сен билан ҳисоб-китоб қилганлар, сўзингни такрорлаб беллашганлар ҳам сени ардоқладилар, сенга тан бердилар.

Жонажон "Оила ва жамият"! Мен сени жилаға қиёслагим! Субҳидам маҳали, марвариддек тип-тиник бўлиб, гулларни, майсаларни ювиб, тўлиб-тошиб оққанингда, сен сари интик бўлиб бораётган отахон-онахонлар, армон тўла нигоҳ-

буллар сайрашини, тонг отишини ким соғинч билан кутмайди дейсиз? Ана, яна пайшабна тонги отди! Ошфута кўнгуллар сари субҳидам тонги билан сен хонадонимга келасан, рўзноам!

Дилором ЭГАМКУЛОВА, Жиззах вилояти, Зирбод тумани, Бўстон шаҳарчасидаги Шароф Рашидов номли 1-мактаб ўқитувчиси.

ҲАВАС БОШҚА...

Бизни ҳасад қилишганида ўзимизни йўқотмай, янада янги ютуқлар сари интилишимиз ҳасад қилаётганларнинг тезроқ нобуд бўлишларига олиб келади.

Хали-ҳамон эсимда. Тўққинчи синфда ўқир эдим. Барча фанлардан, айниқса математика фанидан аълога ўқишим баъзи синфдошларимга ёқмади. Шунда улар имтиҳонга беш кун қолганида китобларим, дафтарларимни олиб, йўқ қилишди. Мен чорасиз қолдим. Илоҳ-сизликдан математика фани бўйича олган билимларимни ёддан такрорлашга мажбур бўлдим. Натижа кутганимдан ҳам яхши бўлди - мен имтиҳонда биринчи бўлиб, ўтирмай жавоб бердим ва "аъло" баҳо олдим. Ҳасадгўй синфдошларимнинг юзлари янада хунуклашиб кетди. Шу кунни ҳаётдан илк сабоқни олган эдим-ҳасадгўйнинг ениги учун янада

бошда бирдек туюлади. Аммо ҳавас қилган юрак ширин энтикади. Ҳасад қилган юрак эса сиқилади. Шунга эътибор беринг.

Ҳасаднинг шумлиги шундаки, сиз қўшнингиз ё бир танишингизга ҳасад қилиб, уни фарзандлар ёнида ёмонлайверсангиз, фарзандларингиз ҳам гийбатчи ва ҳасадгўй бўлади-лар. Бунинг оқибатида улар ҳатто бир-бирларига ҳасад қилиб, зарар келтира бошлашади. Ўзаро ҳасадда бўлган ака-укалар тўйига бировларни айтиб, ўз жигарларини эса киритмайдилар. Бу - мусибат. Оила мусибати. Авлод мусибати. Яқинлар

БОШҚА...

мусибати. Ҳасадгўйдан эҳтиёт бўлинг.

Тарбия соати

қаттиқроқ интилиш лозим экан.

Олий ўқув юртини тамомам мактабда дарс бера бошладим. Қиш фасли. Мен ишлаётган мактаб иситиш тармоғи яхши ишламас эди. Совуқ еган касбдошларим ҳаётдан нолишга зўр беришди. Шунда мен ўз ономда навбатдаги мақолани ёзаётганимни кўрган касбдошларимдан бири бекорчи иш билан шуғулланаётганимни, унинг ўрнига уйга тезроқ кетсам яхши бўлишини уқдирди. Мен қиладиган ишларим кўплигидан совуқни ҳам унутган эдим. Орадан кунлар ўтди. Ўқувчилар қўлида менинг мақолам чиққан газетани кўрган ўша касбдошим ҳасад билан менга хўмрайиб боқди, ўз нафратини яширмади ҳам ва бир нималар деб гўлдиради.

Эътибор бермадим. Чунки шу онда юрагимда ҳаётда ўз ўрнини топган, қадри баянд устозларга ҳавас ёнарди. Ҳа, азизлар, ҳавас ин кўрган кўнгулга ҳасад кира олмайдди. Қўшнингиз баянд иморат қурса, уйқунгиз қочмасин, синанг ҳам бошингизда ҳамспанангиз борлигига шукр қилинг. Қўшнингизнинг фарзандлари топиш-тутиши бўлса, уларни нопокликда айбламанг, балки ўз фарзандларингиз янги марраларни забт этишларига ёрдам беринг.

Бир ҳолатни унутмайликки, ким бўлишдан қатъий назар ҳар кимнинг ҳаётда ўз ўрни бор, ўз ўрни билан азиз. Бировнинг ўрнига кўз олайтириш ҳасаднинг бошланиши. Ўша пайтдан юрагингиздан ҳасад туйғусини юлиб ташланг. Ҳавас панасида этагингизга ҳасад илакишиб қолишдан эҳтиёт бўлинг. Тўғри, ҳасад ҳам, ҳавас ҳам

Уларнинг энг умумий белгиси - тирноқ ичидан кир қидирадилар. Сир бой берманг. Камчилигингизни айтишяптими? Яхши, уларни тутатинг, бартараф қилинг. Илло, юзингизни ўзгартириб, ҳасад қилгувчиларга қаттиқ гапириб қўйманг. Улардан оғоҳ бўлинг, уларни доғда қолдиринг. Бағрингизни кенг қилинг, юрагингизни эз-гуликка тўлдиринг. Аминманки, шунда сиз янада янги ютуқларга эришиб, ҳасадгўй эса бирор тўзалмас касалга йўлиқади. Агар шу ҳолатда ҳам ўша одамдан ачиқланмасангиз бу сизнинг уйқунгиз. Демак, сиз сўзи билан иши бир бўлган қалби пок инсон экансиз.

Ҳеч қачон қисматингиздан нолиманг. Сиз нолиган он ҳасадгўй сиз эришмаган даражаларни қурол қилиб, юрагингизни тилқалайди. Яна бунинг устига сизни кимларгадир қарши қилиб қўяди. Натижада овқатингиздан таъм, уйқунгиздан ҳаловат кетади. Энди соғлигингиздан ҳам айриласиз. Сиз ҳам ўзгаларга ҳасад қила бошлайсиз. Бу - фожеа. Бундан жуда эҳтиёт бўлинг. Ҳасад ва ҳасадгўйликнинг мудархш оқибати ҳақида барча болалар ўз хулосаларини айтиб кетишган. Абдурахмон Жомий шундай сатрларни битган:

Кўза оғриқ тургандай ақлда ҳам бор ҳасад, Унутмангки, ҳасаддан идрок ҳам бўлур касод. Иншооллох, қалб оғуси бўлган ҳасаддан оилаларимиз, яқинларимиз халос бўлсинлар. **Ҳамдам ТҮЙЧИЕВ, Тошкентдаги тиббиёт коллежи ўқитувчиси.**

Тушдан сўнг келган кексагина аёл бир сўз айтмасдан столим устига бир талай хужжатларни ёйиб ташлади.

Сўнг: "Мана, суднинг қарори, ажримлар ва бошқа хужжатлар билан танишиб чиқинг. Кейин гаплашамиз", - деди-да, ўтириб йиғлаб олди. Мен уюлиб ётган хужжатларга биров кўз югуртириб чиқдим-да:

- Опажон, яхшиси нима бўлганини ўзингиз гапириб бера қолинг, шуниси маъқул, - дедим.

- Исмим Мукамбар. Қорамшидаги тўққиз қаватли уйда яшайман. Бир иш юзасидан судлашаётгандим, ўтган ҳафта тугади... Лекин суд қароридан кўнглим тўлмади, - деди.

- Ким билан судлашгандингиз?

- Ўғлим... Асранди ўғлим билан судлашдим. Асли пешонам шўр экан. Биринчи турмушим бефарзандлик оқибатида бузилган, орадан вақт ўтиб, аёли вафот этган, беш фарзанди бор бир кишига турмушга чиқдим. Ногиронлигим учун бир хонали уй беришганди, эримнинг ҳам бир хонали уйи бор экан. Иккаласини уч хоналига алмаштириб олгандик. Ҳозир ана шу уй устида жанжал бўлапти.

- Эрингизнинг беш фарзанди бор экан... Бирок яна фарзанд асраб олибсизлар...

- Аслида унинг бешта эмас, саккизта фарзанди бўлиб, буни менга кейин айтди. Уларига катта ҳовлисини ташлаб келибди.

- Сиз улар билан борди-келди қилмаганимиз?

- Эрим бориб келарди, лекин... Улар мени ёқтиришмасди.

- Саккиз нафар фарзанди бўлишига қарамай сиз билан яна ўғил

асраб олишга рози бўлдим?

- Бошқа иложи ҳам йўқ эди-да. Мен ҳам бағримга бир гўдакни босишни, оналик бахтидан бахраманд бўлишни истардим. Шу боис у кишини кўндиргандим.

- Асраб олган фарзандингизга муносабати яхши эдимиз?

- Уни яхши кўрарди. Ўғлим ёмон эмасди. Аммо у вояга етиб уйлангандан кейин ўзгарди. Бўлмаса топган-тутганим шуники эди. Келиним мени ёқтирмади. Бошидан у билан муро-самиз келишмай қолди, каттаман-ку, деб оғир бўлдим. Кечирдим. Аммо қаттиқ-қаттиқ гапирарди. Ўғлим ҳам хотинининг гапини маъқулларди. Бундан эса жажлим чиқарди. Балки мендан ҳам ўтгандир. Майда-чуйда гаплар, жанжаллардан кейин кели-

ним ўғлим билан онасиникига кўчиб кетишди.

- Сиз ёлғиз қолдингизми?

- Иложим қанча? Кун бўйи "дом"-имизнинг пастиди курт, писта, сақич сотиб, уйга кеч чиқаман. Кир-чир, овқатим ўзимга қолди. Бир кун соғ бўлсам, бир кун касалман... Ўйлаб-ўйлаб бир ногирон укамга уйимни қонуний мерос қилиб қатлаб бердим. У келиб менинг ош-овқатимдан хабар олади. Уй, газ, чирок пулини тўлаб, касал бўлсам дори-дармонимни олиб келади. Буни ўғлим қаердандир эшитиб қолган шекилли, келиб уйнинг хужжатларини олиб кетди, қарасам ўғилчасини уйимга рўйхатдан ўтказиб қўйибди.

- Ўғлингиз набирангизни шу уйга рўйхатдан ўтказишга ҳақли, шундай эмасми?

- Тўғри, лекин... Уйимда яшамайдиган уч кишининг коммунал тўловларини тўлаш менинг бир ўзимга оғирлик қилди.

Ўғлим эса келиб бир марта ҳам хабар олмади. Шундан сўнг алимент ундириш учун уни судга бердим.

- Ҳўш, ундириб беришдими?

- Ҳа, ойига тўрт минг сўм оладиган бўлдим. Бу кам бўлгани учун унинг ишхонасига бориб, бошлиғига устида шикоят қилдим. Мени ташлаб чиқиб кетганини, келиб хабар олмаётганини айтдим.

- Бошлиғи нима деди?

- Нима дерди? У менинг гапларимни обдон эшитди-да: "Опажон, ўғлингиз билан бўлган муносабатларингиз менга қоронғу. Аммо у менинг энг яхши хизматчиларимдан бири.

Ундан ҳеч қачон норози бўлмаганман. Уз ишини қойиллатиб бажаради. Жамоамизда ҳурмат-эътибори бор. Лекин сиз уни судга бериб яхши қилмабсиз-да. Ҳалиям бориб даъвоингиздан воз кечинг-да, ўғлингиз билан ярашиб кетинглр. У яхши йигит", - деб энсамни қотириб юборди.

- Демак, у меҳнаткаш йигитга ўхшайди. Балки сиздан ҳам айб ўтгандир? Ярашиб кетсангиз бўлмайдими?

- Ҳеч қачон ярашмайман! Уларни уйга киритиб қўйиш ҳақида суд қарор чиқарган. Аммо барибир уларни уйимга киритмайман.

Яна келиним билан гўрбатга қолайми? Ахир ёшим етмишдан ошган бўлса!... Асранди фарзанд ўзиникидек бўлмас экан. Унга берадиган уйим йўқ! - онахон кўз ёши қила бошлади.

Ёши етмишдан ошган, сўзлари буррогина, қонунни яхши билмадиган бу аёл ўғлини сарсон қилмасдан, аксинча дуо қилиб, хурмат-иззатда бўлиши мумкин эди-ку! У ўғлини беоқибатликка айбалапти, ўғли эса кўчага ҳайдагани учун онасидан хафа.

Ёшим, қарими ҳар кимга аввало Оллоҳ инсоф бермаса қийин.

Онахонни ўғли билан ярашишга кўндириш учун анча ҳаракат қилдим. Бўлмади. Қайсаргина кампир уларнинг "айб"ларини қаторлаштириб ташлайверди.

Инсон кексайганда фароғатга эришмаса, яна ўтган умри ҳам елга учгандек туюлади. Кампирни кузатаётиб, яна ўғли билан ярашиб кетишига тилак билдиргандим, унинг энсаси қотиб, индамасдан, шипиллаганча жўнаб кетди.

Бу муаммонинг келиб чиқишига ким айбдор? Асранди ўғлими ёки етмишга етганда судлашиб юрган онахонни? Иккиси ўзинча ҳақ.

Азиз мухлислар! Бу ҳақдаги фикру мулоҳазаларингизни кутамиз.

ГУЛБАШАКАР

БОЗОРДАГИ

Бекатда тургандим, кўлига катта-катта оғир сумкаларни кўтариб олиб, автобусга томон чапаятган киз эътиборимни тортиди. Сумкасини олиб ёрдамлашдим. Қизгина ўзида йўқ хурсанд. Аввалига мен ёрдамлашганим ёхуд автобусга улгуриб жой тоғиб олганига хурсанддир-да, деб ўйладим. Йўқ, кейин билсам, бугун бозор яхши бўлибди. Биз анчагача у ёқ-бу ёқдан суҳбатлашиб кетдик.

- Бирор касбни эгаллашга ҳаракат қилиб кўрдингизми, ҳеч йўқ орзу қилгандирсиз?

- Қизикиб сўрадим ундан. Шифоқор бўлишни орзу қилардим. 9-синфни имтиёзли шаҳодатнома билан битирганман. 10-синфга ўтганимда ўқишларим пасаёиб кетди.

- Нима бўлди?

- Бир кунни ўқишдан уйга қайтсам, яна жанжал... Хуллас шундан кейин акам келиноиймнинг гапларига кириб, рўзгорини бўлак қилиб олди.

Моддий жиҳатдан қийналиб қолдик. Рўзгоримиз асли кўпроқ келиноиймга боғлиқ эди-да. Бечора келиноиймнинг куйиб-пигнашини ҳам бор-да. Энди-энди тушуниб ачиналман.

Бўй-ўйлақай суҳбат

- Нега энди, келиноиймгиз шунчалик ачинарли ахволда?

- Йўқ, лекин раҳмим келди. Ёзининг иссиқ жазиралариди ҳам, қишининг совуқ изғиринлариди ҳам қишлоқма-қишлоқ юриб калиш сотиб эрини, болаларини боқса, сиз буни нима деб атардингиз.

Ҳаммамиз айна ёйман-ичанам дейдиган пайтимиз. Мен оилада энг катта фарзанд бўлиб қолдим. Синглим, 11 ёшли укам бор. Бир кун оймилар олдларига чақириб: "Маҳалламиздаги Нозима хола бозорда кофе билан ширин қулчалар сотаяпти экан. Кунига 4-5 минг сўмлаб фойда қилаётган экан. хохласаларинг, қизингиз билан иккалангизга бозор ишини ўзим ўргатаман, деяпти", - деб қолдилар. Ойимдан бунақа гапни биринчи марта эшитганим учунми, сочимгача музлаб қолди. Чунки келиноиймнинг кўчама-кўча қалиш сотиб юришларидан уялардим. Ўша пайт ойижонимни кўрганнингизда эди. Уларнинг шунчалик ночор ахволга тушиб қолганларидан уялаётганлари шундоққина юз-кўзларидан билиниб турарди. Буни яшириш

учунми, ёхуд ўз-ўзларига тасалли бериш учунми "тирикчиликнинг айби йўқ", - дея қайта-қайта такрорлардилар.

Мана энди синфдошларим лицей, коллежаларда ўқибётган, олий ўқув юртурларига кириш

учун тайёрланаётган бир пайтда мен бозорма-бозор кофе сотиб юрибман. Баъзида дадамларни жудаям ёмон кўриб кетаман. Ахир бозорга чиқиш дадамнинг ҳам қўлидан келади-ку. Кун бўйи бекорчиликдан чорбоғнинг у четидан-бу четига бориб-келиб юрсалар юрадиларки, бизнинг бозорга чиқишимизга қаршилик қилмайдилар. Бошида дарсдан чиқиб бозорга аямининг олдларига боришга борардим: "Ҳозир бирон танишим кўриб қолса-я, қайси ўртоғимга кофе сотарканман", деган минг ҳадик билан юрдим. Кейин-кейин ўрганиб ҳам кетдим. Акам ҳам, дадам ҳам эркак, ота дегани аёли ва фарзандларининг ишонган тоғи бўлиши лозимлигини тобора унутиб бораётганга ўхшайдилар.

Мана энди ўқийшни ҳам ойгиштириб қўйдим. Уйга пул олиб бориш, дадам билан аямининг хурсандлигини кўриш мен учун бахта айланиб қолди. Лекин шифоқор бўлиш орзуси ҳамон юрагимдан кетгани йўқ. Уйдагилар "ўқийшинг керак" деб майли, ёлғондан бўлсин айтиб қўйсалар бас. Мен ўзим ҳаракат қиламан. Ахир ҳали ёшман, ўқишга имконим бор, шундай эмасми?

Нигора АБДУРАХМОНОВА, Ўз. ДЖТУ халқаро журналистика факултети талабаси.

Кўйлик бозорига бориш учун маршрутга чиқдим. Салонда ёши тахминан элликларга борган онахон 5-6 ёшлардаги невараси билан ўтирарди.

Шу пайт бир аёл келиб, ёнимга ўтирди. Кўзи боғга аёлга тушиб:

- Вой, Турди хола, бормисиз? Келинларингиз омонми? Тилла келинларингиз-чи? - дея қуюқ сўраша кетди.

- Эй, айланай, нимасини айта-

Турди хола меҳр билан неварасининг бошини силаркан. Тилла келинимни анчадан буюн бўқоқ касали безовта қилиб касалхонада ётибди. Уни кўрганни олдига бораёلمиз, - дея бекатда тушиб қолди.

Менинг улар суҳбатига беихтиёр шохид бўлганимни сезган аёл сўз қотди:

- Буларнинг тарихи жуда қизиқ! Тилла келин деганимизнинг исми аслида Махлиё. Бу аёлнинг ўртанча ўғли гапиролмайди, болалигидан. Келин ҳам шундай. Аммо, тили-жағи йўқ бўлсам, жуда меҳнаткаш, ўта камтар. Ойлигини қайнонасига олиб келади, саранжом-саршша. Нима яхши нарса бўлса қайнонасига илинади. Эрининг ҳам "ўтидан кириб, сувидан чиқади"- атрофиде парвона. Тилла келининг онаси қизи гунг туғилгани учун сал бемехрроқ экан.

Ўғил кўрганда ёлғиз қизига лоақал бешик бермади.

Тилла келин иккинчи бор она бўлиб, қизчалик бўлганда, Турди хола қудасига: "Неварамнинг ҳамма нарсасини ўзим

қилиб бераман, ҳатто бешиккача тайёр! Сиз номига бешик "ясатиб" олиб келинг, "Тилла келиним йиғламасин", - деб тавалло қилди. Аммо бир йилгача қуда бу ишни пайсалга солиб юрди.

Шу орада невараси касал бўлдию, оламдан ўтди. Гудагига сиқилиб, Тилла келиннинг касали зўриқиб қолди. Яхши-ю бажига ўғли бор, бўлмаса қайнонагача, келингам оғир бўларди.

- Бу Турди хола қайнонамас, онасидек экан-да, - дедим мен. Шу дамба беҳтиёр қайнона келин қиёфаси кўз олдидан жонланди. Ахир, келини билан ёқалашаётган ёки қайнонасини кўришга кўзи йўқ келинлар озми орамизда? "Эй, барака топинг-а Турди хола", дея кўнглимдан ўтказдим беҳтиёр.

Фарида ТОҲИРОВА

ҚИЗ БОЛА ҲАЁСИ БИЛАН ГЎЗАЛ

Хурматли қизгина! Сиз ҳали ўз йўлингизни топиб кетасиз. Чунки хатоингизни тушуниб, нотўғри йўлга кирганингиздан пушаймон бўлаёсиз. Бу йўлга ихтиёрсиз киргансиз. Бир йигитни севиб, лекин севилмади, ундан озор кўргансиз. Аслида дунёга келган ҳар бир инсон севишга ҳақлидир.

Сиз муҳаббат йўлида алдангансиз. Ана шу алдов зарбасидан эзилиб, бир фарибгар аёл тузоғига тушиб қолибсиз. Сизга берадиган оналик маслаҳатим шуки, ота-онангиз бағрига қайтинг! Яхши иш топиб, ўзингизни меҳнатга бағишланг! Ҳали ёшсиз, бирорта ўқишга кирсангиз ҳам бўлади. Ҳаётдан озгина бўлса ҳам сабоқ олган бўлсангиз керак. Сизга ўрناк бўлсин деган мақсадда бир вақтлар кўшим бўлган қизнинг бошидан кечирганларини ёзиб ўтмоқчиман.

Зайнабхон деган кўшимизнинг эри катта жойда ишлар, бадавлат яшашарди. Уларнинг Фотима деган яккою ягона қизлари бор эди. У жуда гўзал, сочлари узун, доим бошида дўппи, хонатлас кўйлак кийиб юрарди. Кийимлари жуда ўзига ярашарди. Қизнинг ота-онаси уни еру қўқма ишонмай, авайлашарди. Чунки улар фарзанд кўрмай, уни Марғилондаги туғруқхонадан асраб олиб, тарбиялаб, ўзларига қиз қилиб олишганди. Шунинг учун ҳам улар Тошкентга келиб уй олиб яшаб қолишганди.

Фотима 10-синфини тамомлаб, олийгоҳга кириш учун тайёрланиб юрган кезлари эди. Бир кун уйда ҳеч ким йўғида бир аёл эшик қоқиб, Фотимани йўқлаб келади. Фотима эшикни очиб, уни уйга таклиф қилса: "Холангизнинг эри машинада сизни кутиб турибди. Уйга киришга вақтлари йўқ экан. Тезда чиқар экансиз. Сизга айтадиган гаплари бор экан", - дейди.

Соддагина Фотима уй эшигини ёпиб, кўча бошига борса, машина турибди. Лекин унда холангизнинг эри йўқ! 3 та йигит Фотимани тезда машинага итариб, ўтказиб, машинани тез ҳайдаб кетишади. Фотимага: "Овозингни чиқарсанг, отиб ташлаймиз", - деб кўрқитишади. Улар узок юриб, Чинозга етиб келишади. Пахса деворли баланд бир ҳовлининг олдида тўхтаб, Фотимани ичкари уйга олиб киришади. Ён томондаги уйда 5-6 та йигит кимор ўйнаб ўтиришган экан. Йигитлардан бири киморбозлар бошлиғи Каримбекка, «сиз буюрган ишни бажардик», дейди.

Каримбек Тошкентда бўлганида Фотимани битирув кечасида кўриб, жуда севиб қолганди. Каримбек қишлоқдаги қўшмачи фарибгар хотинни ишга солиб, катта пул эвазига Фотимани ўғирлаб келишни буюрган. Каримбекнинг ёши 25да. У институтни битирган бўлса-да, бекорчиликдан бўшамасди, киморбозлик қилиб, маишатда умрини ўтказарди. У колхоз раисининг ўғли бўлиб, жуда яхши шарди.

Каримбек Фотимага раҳми келади, шекилли синглисини ёнига чақириб, уни уйга олиб боришни, эҳтиёт бўлиб муомала қилишни айтди. Фотима кечаси билан йиғлаб, уйга олиб боришларини илтимос қилди. Лекин Каримбек уни жуда ҳам яхши кўриб қолганди. Фотима эндигина 16 ёшга кирганди.

Эртаси кунни никоҳ ўқитилиб, раис ўғлини катта тўй қилиб Фотимага уйлантиради. Фотима Каримбек билан ҳаёт кечира бошлайди. У тақдирга тан берди. Аста-секин Фотима ҳам Каримбекка ўрганиб, уни чин юрагидан севиб қолади.

Кунларнинг бирида Чинозда бир тўйда маст йигитлар мушталашиб, Каримбекка бир йигит пичоқ уради. Каримбекни Чиноз касалхонасига олиб кетишади. Бу хабарни эшитган Фотима тўйхонага етиб келади. Тўйхонада эрини тополмай юрганида бир фарибгар аёл: "Юринг! Мен сизни эрингизнинг олдида олиб бораман", - деб алдаб, фоҳиша қизлар билан учрашадиган жойга олиб боради. Бу хотин унга меҳмонхонага киришни таклиф қилади. Фотима ёмон жойга келиб қолганини билиб, бу уйдан соғ-омон чиқиб кетиш йўлларини излай бошлайди.

Уни уйнинг иккинчи қаватида олиб чиқашади. У уй кийимларида бўлган учун яхши кийимлар бериб, тезда кийинишга буюришади. Чунки пастдаги хонада уни маст бойвачча йигит кутиб турарди. Фарибгар катта пул ишлаб олиш мақсадида Фотимани яхши кийинтириб, пастга тушишга ундарди. Фотима рози бўлгандай бўлиб эшикни ичкаридан беркитиб: "Кийиниб,

«Йўлимни йўқотдим», -15-сон

ЭСЛАТМА: Мақтабни тугатиб бир фирмага ишга қирам. Раҳбаримнинг ширин сўзларига учиб, ўзимни бадам қилам. Ҳозир бир фарибгарнинг уйдан кўнғироқ қалайман. Орзуларим бор эди. Бироқ...

МУАЛЛИФ: Барно РУСТАМОВА.

Мақолани ўқиб "Фунажин кўзини сузмаса..." деган гап кўнглимдан ўтди. Бир йўлаб кўринг. Котиба қиз раҳбарига яхши, чиройли кўриниш учун юриш-туришини ўзгартирса, ўзини кўз-кўз қилса, бу ғирт аҳмоқлик-ку! Қиз бола одоби, ахлоқи, ҳаёси билан гўзал эмасми? Тўғри, муҳаббат юракка сўроқлаб келмайди. Лекин ўша севги-муҳаббатни юракда пинхона сир тутиш мумкин эди. Раҳбарнинг эйтиборини тортиш билан нимага эришди? Гуноҳга ботиб шарманда бўлгани қолди холос.

Мен бир нарсага тушуна олмайман. Инсонда дунёда энг яқинлари бу ота-онаси. Нега у бир фарибгар нотаниш аёлга дардини дастурхон қилишни маъқул кўрди. У ота-онасидан яқин бўлди-ми? Умуман ота-онаси қизининг юриш-туришига лоқайдлик билан қарашда назаримда. Йўқса, "Тижоратга кетаман", - деб уйдан чиқиб кетишига индамай рози бўлишармиди?

"Ҳаёсизга ҳар кун ҳайит", - дейишди. Бизнинг ишхонага Нарғиза деган 17-18 ёшлардаги бир қиз ишга келди.

Аввалига бийонидек ишлаб юрди. Кейинчалик ишга келмайдиган одат чиқарди. Бахоналари жуда кўп бўлди. Сўнг раҳбарлар уни ишдан бўшатмоқчи бўлишди.

Кунлардан бир кун уни излаб буви си келди ва кейин маълум бўлдики, Нарғиза уйдан кетиб қолган экан. Ота-оналари ажрашиб кетишган, онаси уч болани отасига ташлаб, кичик ўғли билан уйдан кетган.

"Набирамдан кўрқаман, - дея буви си кўзига ёш олди. - Кўчада ёмонлар кўп. Онаси бизларни шарманда қилиб кетди. Бу ҳам онасига ўхшаб ёмон йўлга кириб кетмасин дейман". Орадан икки кун ўтгач, уни милиция ходими олиб келиб, ишга қайта жойлаштириб кетди.

Биз билан бирга ишлайдиган Машхура опанинг уч қизи бор. У қизлари билан маслаҳатлашиб Нарғизани ўз уйига олиб кетди. Улар опа-сингилдек яшав юришди.

Бир кун Машхура опа навбатчиликдан уйга қайтса, ҳеч ким йўқ. Қўшиллардан сўраб билса, кечаси Нарғиза уйдан бир қанча кимбат нарсаларни ўғирлаб қочиб кетибди.

Қизлар эса милицияга маълум қилгани кетишган экан. Нарғиза гўёҳанд моддалар истеъмол қилишга ўрганиб қолган экан. Кейинчалик у ҳам розолат ботқоқига ботиб, фарибгар аёлларнинг уйдан макон топибди.

Ҳаётда икки йўл бор. Тўғри ва эгри йўлларнинг ораси бир қадам. Шу йўлларнинг қайси бирига қадам қўйиш инсоннинг ўзига, ақл-фаросатига боғлиқ ва бу қўйган қадами унинг келажагини белгилаб беради.

Шоира ҲАСАНОВА

ЯХШИ АЁЛ ЭКАН...

Сухбатни ўқиб, шундай хулосага келиш мумкин. Молпарастлик касаллиги йўқолмаса, қайнона-келин можароси ҳам давом этаверарди. Ҳаёт - абадий. Умр эса ўткинчи. Баъзи қайноналарнинг ўзини тутиши дунёга устун бўладигандек.

Эркак ақли экан. Ногирон бўлиб қолган хотинига гамхўрлик кўрсатаётган экан. Бунга иккинчи хотин тижирлик қилмапти. Жанжалнинг хамиртуруши қайнона бўлиб қолмоқда. "Бу уй ўғил невараники бўлиб қолади". Бу гапи билан хурматли момо қиз невараларини ерга урмаяпти? Қиз невараларга ҳам бахтини тилаб, хайрли дуолар қилиб қўйса натади.

Эркак қонунни биллади. Ногирон хотини билан никоҳни бекор қилиб, бу хотини билан ЗАГСдан ўтиб қўйса бўларди. Фамхўрлигини қилаверарди. Онаси уйни, мулкни қиз-гани никоҳсиз хотинни "домовой"га рўйхатга ҳам киритмаган. Никоҳдан ўтказмаслик, рўйхатга киритмаслик кейин хотин ва неваралар учун зулм, ҳуқуқнинг бузилиши, камситиш.

Момонинг феъли кенг бўлмайди?! Ўғил неваранинг талтайтирилиши, кундош она ва сингилларга қайралиши одобдан эмас-да. Кўр-кўрона тарбиянинг бузилиши-ку!

"Армонда қолишмасмикан" -24-сон

ЭСЛАТМА: Қайнонам билан келишмаганим сабаб алоҳида уй олиб чиқиб кетдик. Аммо эрим ҳовлидан қувилгани учун ота-онаси билан умуман гаплашмайди. Мен уларнинг муносабатини яхшилашга қанча уринсам-аа, эрим сўзидан қайтмаяпти.

МУАЛЛИФ: С. ФАХРИДИНОВА.

Бир воқеадан хабардорман. Ёшлари 70 га яқинлашган ота-хон шиқохонда бандалик қилди. Тўрт марта уйланган, ҳар биридан фарзандлари бор, аммо ўзи ёлғиз яшарди. Шиқохондан хабар қилишса, никоҳда турган тўртинчи хотин: "Менга ўлиги керак эмас, ким кўмса кўмаверсин!" - дебди. Жиянлари: "Янга, сиз никоҳдасиз. Тоғамнинг ўлиги керак бўлмаса, яшаган уйга даво

қилмайсизми?" - дейишса: "Албатта, даво қиламан!" - дебди. Охири даъвогар аёл эрининг ўлигини уйдан чиқаришга рози бўлади. Дафн маросимию бошқа тadbирлар миннат билан қилинади. Марҳум эса

безовта. Биринчи хотиннинг тушига кириб, ёрдан сўрагандай бўлаверади. Ису чироқ қилиб, дуои фотиҳа бағишлагач, руҳ осойишта бўлади.

Молпараст, ҳовлипараст қайнона эрта бир кун дунёдан ўтгач, қайси келин қорига ярашин билармикан? Мен иккинчисини яхши, биринчисини ёмон демокчимасман. Ўтганларнинг розилигига изидагиларнинг ҳар бирилари эришишлари керак. Бунинг учун қайнона, қайнонанинг ўзлари шунга лойиқ бўлишлари керак эмасми?

Қизларига қаноат қилаётган аёллар ўғиллари ҳам бўлишига эришишлари керак. Ҳар қайсининг ўз ўрни бор. Кўнғироқ қилган аёлнинг ташвишлари ўринли. Армонда қолмаслик учун бугун ҳаракат қилиш керак.

Мўмин ХОЛМУРОДОВ

ТАБРИКЛАЙМИЗ

ЭЪЛОНЛАР!

Қизим МАЛИКА!
19 баҳоринг билан табриклайман. Сенга узоқ умр, бахт-саодат, ишларингда муваффақиятлар тилайман.
Оила аъзоларинг номидан алаанг Абдуғаффор, сингаинг Назокам.

Қизимиз ЛАЙЛОХОН!
Туғилган кунинг муборак бўлсин! Сенга бахт-саодат, доимо гуллардек гўзал бўлиб юришингни тилаб қоламан. Дунёнинг барча яхшиликлари сенга бўлсин.
Оиламиз номидан бувишнинг Раънохон.
Тошкент шаҳри, С.Рахимов тумани.

САНЖАР ака!
Таваллуа айёмингиз билан табриклайман. Сизга узоқ умр, бахт-саодат, келажакдаги орзуларингизга етишингизни тилайман. Бахтимга соғ-омон бўлинг.
Зухра,
Хоразм вилояти, Пштак шаҳри.

Азиз фарзандларим ЗУЛФИЗАР ва ЗАРНИГОР!
Сизларни таваллуа айёмингиз билан чин дилаан табриклайман. Ҳамиша соғомон ва келгусида яхши касбнинг эгалари бўлинглар. Бахт-омад ёр бўлсин.
Тошкентдан салом билан
дадажонингиз.

Азиз дугонам ДИДЗОРА!
Таваллуа кунинг билан чин қалбаан табриклайман. Узоқ умр тилайман.
Дугонанг Барно

Тошкент вилояти, Қибрай туманидаги (Мўлжал ТТЗдаги янги автобекат ёки Яланғоч кўрғони) 12-15 сотихли ҳовли сотилади ёки деҳқончилик учун ижарага берилади.
ТЕЛ: 321-84-96-уй, 64-43-77 иш.

1-Республика Тиббиёт коллежи томонидан **ЯКУБОВА РАЪНО АБДУСАМАТОВНА**га 2006 йилда берилган **К № 284197,583** рақамли **ДИПЛОМ** йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**.

НЕГА ПАЙШАНБАДА

Ўзбек борки палов дамламай меҳмон кузатмайди. Чунки, палов серлаззат таом. Ҳар бир оила бекаси ўзига хос маҳорат билан дамлайди. Паловни шунинг учун ҳам қўлда ейдилар-ки, бармоқларнинг учидан сезги нуқталари мавжуд. Ана шу нуқталар ошга, яъни серлаззат таомга тегиши билан ошқозон безлари сўлак ишлаб чиқара бошлайди. Ошни қошиқда ейилганда эса, ошқозон сўлакнинг тенг ярмидан камрогини ишлаб чиқараркан. Сабаби металл қошиқнинг лабга тегиши

Қизим шу масалликдан ош дамлаб беради. Сиз олиб бораверасиз. Охири шундай қилишибди. Кампир олиб борган ошнинг хидини сезган шахзода ўрнидан туриб, уни кутиб олибди. Шахзоданинг иштаҳаси очилиб, ошни мазза қилиб туширибди. Уша куни пайшанба экан. Кампир олиб келган ош шахзодага шифо

ЭЙМИЗ?

Удумларимиз бўлибди. Унинг отаси ошни пиширган мамлакатдаги манатижасида ошқозон "хўмрайиб" оларкан ва овқатнинг хазм бўлиши қийинроқ кечаркан.

Ибн Сино ҳам ошни қўлда ейишни тавсия қилган. Ҳўш, халқимизда ошни нега пайшанба кунини дамлайдилар? Бунинг сабабини ҳамма ҳар хил изоҳлайди. Айтишларича, Ибн Сино замонида бир шахзода камбағал қизни яхши кўриб қолибди. Ўз муҳаббати ҳақида падари бузрукворига айта олмай, сиқилиб касалланиб ётиб қолибди. Ибн Сино унинг томирини ушлаб кўриб, етти хил масалликдан тайёрланган таом ейишни тавсия қилибди. Шахзоданинг отаси эса етти мамлакат подшошининг қизи ош дамласин, уларнинг қайси бири пиширган ош ўғлимга шифо бўлса, ўша қизга уйлантираман, дебди. Олтита малика дамлаган ош олиб келиниб, шахзодага едиришибди. Аммо у ҳеч қандай наф кўрмабди. Еттинчи мамлакат подшошининг қизи дамлаган ошни олиб келишайтганда, йўлда тўя қоқилиб кетиб, ош тўкилибди. Ошни олиб келаятган энага кўрқиб, энди подшо менга омонлик бермайди, дея қучур қайғуга чўмибди.

ликага совчи жўнатибди. Аммо туялар худди ўша камбағал деҳқон яшайдиган қишлоққа етиб боришганда, олдинга юрмай ётиб олишибди. Охири кампир совчиларга сирни фош қилибди. Ошни дамлаб берган камбағалнинг қизи зукко экан. У ошни касал одам учун дамлаётганини тушуниб, унга шу жойда ўсадиган гиёҳлардан бир чимдим-бир чимдимдан қўшиб юборибди. Ана шу гиёҳлар орасида зира ҳам бор экан. Бу воқеани эшитиб, Ибн Сино шундай дебди:

Шу пайт бир деҳқон бозордан бор пулига ош дамлаш учун масаллик олиб келаятган экан. У кампир олдида тўхтаб сўрабди:
- Ҳа, онахон, нима учун бу ерда қайғуга чўмиб ўтирибсиз?
- Мен малика дамлаган ошни шахзодага олиб келаятгандим, - жавоб қилди у. - Ош совуб қолмасин деб туяни қичаган эдим, жонивор қоқилиб, овқат қўлимдан тушиб, тўкилиб кетди. Энди Шахзоданинг ёнига нимани олиб бораман?!
- Ҳеч, ўйламанг, - унга тасалли берибди деҳқон. - Мен бор пулимга бозордан ош учун масаллик олиб келаятган эдим.

- Уша қиз жуда тўғри иш қилибди. Бемор қаерда туғилган бўлса, ўша жойнинг гиёҳи унга кучли таъсир қилади. Демак, шахзода ўша қизга уйланиши керак.
Шахзоданинг ўзи ҳам худди ана шу қизга кўнгил қўйган экан. Пайшанбанинг оши шифо бўлади, деган нақл эҳтириб ўшандан қолгандир. Қолаверса, палов сўзи ҳам, пайшанба ҳам "Па" харфлари билан бошланади-ку.

Нима бўлганда ҳам палов етти масалликдан тайёрланади. Уларга эътибор берайлик:
П-пиёз
Л- лавз, яъни сабзи
А- аёқ, яъни гўшт
О- оша, яъни ёғ
В- вет, яъни тўз
О- об, яъни сув
Ш-шоли, яъни гуруч
Яна шундайки, ош пайшанба кунини дамлашининг боиси, ўша куннинг эртаси ибодат, яъни покланиш кунидир. Шу кунга лаззатли таом еб, мўмин-мусулмонлар ўзларини хозирлайдилар. Демак, жумани яхши кайфият билан кутиб олиш учун паловни пайшанба кунини дамлайдилар.

Комилжон НИШОНОВ

МАРХУМЛАРГА
Менинг ўзга хонадонга келин бўлиб тушиб, қайнотамдан биринчи эшитган гапим: "Бу иш қиладиган келинга ўхшамайди", деган кесатик бўлган эди. Шунда роса йиғлагандим-у, кейинчалик унутиб юборган эканман. Бу уйда қариб йигирма йил яшаган бўлсам доимо қайнонам ҳам, қайнотам ҳам гўёки бирор оғиз ортиқча сўз айтишим-у, хато қилишимни кутиб яшаётгандек: "Бўлмайди, ажрашинглар!" - деган сўзни эшитавериб, тўғриси юрагим безиллаб қолган эди. Эрим кенжа ўғил, бунинг устига ниҳоятда топармон-тутармон бўлганидан опалари-ю, бири икки бўлмайдиган акаларининг барча оғир-енгли унинг бўйнида эди. Бу орада бизнинг тўрт фарзандимиз ҳам вояга етиб мен: "Ўзимиз ҳам ўй-жой қурайлик, болаларимга у турсин, бу керак..." дейдиган бўлдим. Бу эса, қайнонам дунёдан ўтиб кетган, қайнотамга жуда оғир ботар, унинг назаридан ўглини мен бутунлай ўзимга қаратиб олсам, қизлари-ю ўғилларининг турмуши мушкул бўлиб қоларди. Шу тариха сўнгги йилларда эрим мутлақо ўзгариб умуман мен билан ҳисоблашмайдиган, қанча маош олишини суриштирсам, жанжал чиқарадиган, асосий вақтини отаси-ю опалари билан ўтказадиган бўлиб қолди. Бир оғиз гапирсам, қайнотам ўглининг тарафини олиб, мени ёмонотлик қиларди-ю: "Тур, кетдик", деб опаси ёки акасиникига олиб кетиб қоларди. Чунки биз бу йиллар ичидан шаҳардан квартира олиб чиққан, қайнонам дунёдан ўтган, қайнотам ҳар қайсимизникида яшаб юрардилар. Шу тарзда ҳаётимиз давом этиб, бундан уч йиллар бурун қайнотам вафот этдилар. Ҳали

ҲАДЯ **ТУШ** **БЕРМАНГ...**
таъбирномаси

қирки ҳам чиқмай эрим арзимаган гапдан аччиқланиб, олдингидек кетиб қолди. У борса опа-акалар мамнун бўлишарди. Бир жиҳатдан эримнинг машинаси бор, узоқлари яқин, дастурхони ҳам тўкин бўлиб қолар, ҳеч бири уйингга бор, дейишни ўйламасди.

Хуллас, шундан кейин қанча югурмайин рўзгоримизни қайта тиклашинг илжожи бўлмади. Шундай кунларнинг бирида туш кўрдим. Қайнонам билан қайнотам бирга чиройли кийинишиб биздан нимадир тазъма қилиб келиб ўтиришган эмиш. Эрим ўрнидан югуриб туриб қайнотамнинг белига белбоғ болаганмиш. Мен ҳам қайнонамга нимадир беришим керак эмишу, ҳеч тополмасмишман. Охири нарсаларимни тита-тита бир рўмол топиб у кишига узатибман. Шундан сўнггина улар қайтиб кетишибди. Кўп ўтмай биз расман ажрашдик. Лекин мен рўмол билан нимаман бердимю, эрим белбоғини бериб нимасидан ажралди. Ақлим ҳамон етмайди. Умуман наҳотки охириги кунларида мени "жоним, жоним"лаб қолган қайнонам, тўшақда михланиб қолиб кўзларимга илтжиоли термулиб, охириги еган таомларидан бири мен пиширган шавла бўлган қайнотам бизнинг рўзгоримиз бузилиб тўрт болам чирқиллаб қолганидан шунчалар осойиш топишса?! Бу саволлар мени ўйга толдираверади.
ОЙБУВИ.

КҮЙ (21.03 — 20.04). - Ўзингиз ва оила аъзоларингиз учун янги либослар харид қиласиз. Эски қаддонларингизнинг йўқлови эса сизни хушнуд этади.

СИГИР (21.04 — 21.05). - Ишларингиз кўпайиб кетгани боис бироз толиқиб қолишингиз мумкин. Айниқса, асабларингизга эҳтиёт бўлинг.

ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06). - Чоршанба кунини сизга раҳбарият томонидан янги лавозим тавсия этилиши эҳтимоли бор.

ҚИСКИЧБАҚА (22.06 — 22.07). - Дам олиш кунлари спорт соғломлаштириш мажмуаларига боришни маслаҳат берамиз. Ҳам соғлиққа фойдали, ҳам мириқиб дам оласиз.

МУНАЖЖИМЛАР

АРСЛОН (23.07 — 23.08). - Арзимасдек туулган хатоларингиз ҳам атрофингиздагиларнинг сизга бўлган ишончини сўндириши мумкин. Шундан эҳтиёт бўлинг.

БОШОҚ (24.08 — 23.09). - Ҳафта ўрталарида сизни анчадан бери ташвишга солиб келаятган мушкул муаммо ўз ечимини топади.

ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). - Иш жойини ўзгартириш борасида таклифлар бўлади. Аммо «дарахт бир жойда кукаришини» унутманг.

ЧАЁН (24.10 — 22.11). - Дам олиш кунларини дўстлар даврасида кўнгилли уқказасиз. Янги танишув эса ҳаётингизни буткул ўзгартириб юориши мумкин.

БАШОРАТИ

ЎҚОТАР (23.11 — 21.12). - Ташқи кўринишингизга эътиборли бўлинг, ҳафта бошида «Ўзаллик салони»га борсангиз зарар қилмайди.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12 — 20.01). - Атрофингиздагиларнинг дўстона маслаҳатларига эътиборсиз бўлманг. Ҳафтанинг сўнги кунлари унча йирик бўлмаган харидлар учун қулай.

КОВҒА (21.01 — 18.02). - Шу ҳафта молиявий масалаларда омадингиз келса ажабмас. Ўзгаларнинг фикрларига қўлоқ солиш шарт эмас.

БАЛИҚ (19.02 — 20.03). - Йирик тадбирларга таклиф қилишса, рад этманг. Чунки фойдали танишувлар келгусида сизга қўл келиши мумкин.

TV-MARKAZ

12.00 Марказ NEWS (узб.)
12.15 Мировые хиты
13.00 Марказ NEWS (рус.)
13.15 Узбек навалари
14.00 ПРЕМЬЕРА! (рус.)
14.15 Узбек навалари
15.00 Телениня
15.45 Узбек навалари
16.00 «Миссия неповторима» (повтор)
16.30 Узбек навалари
17.00 «Чил дастурхон» (пов)
17.30 Узбек навалари
18.00 Марказ NEWS (узб.)
18.15 Узбек навалари
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.15 Серил «Веревка из песка» 3-серия

20.15 Мировые хиты
21.00 Узбек навалари
22.00 Лучшие фильмы всех времен «Любовное настроение»
24.00 Миксер
4.55 «Доброе утро»
8.00 Новости
8.05 Телеканал «Доброе утро»
8.35 «Агент национальной безопасности»
9.30 «Детективы»
10.00 «Малахов +»
11.00 Новости
11.15 Серил «Талисман»
12.10 Премьера. Валенти-

на Толкунова: «Я не могу иначе»
12.55 «Ералаш»
13.05 «Лолита. Без комплексов»
14.00 Новости.
14.15 «Офицеры». Многосерийный фильм
15.20 «Доктор Курпатов»
15.55 «Пусть говорят» с Андреем Малаховым
17.00 Вечерние новости (с субтитрами)
17.20 «Вне закона». «Он написал убийство»
17.50 «Любовь как любовь». Многосерийный фильм
18.55 «Федеральный судья»

20.00 Время
20.30 Премьера. «Офицеры».
21.30 «Жертвы ревности» в комедийном сериале «Любовь моя».
8:50 Александр Пороховщиков в приключенческом телесериале «Авантюристка».
9:50 ВЕСТИ.
10:00 ВЕСТИ.
10:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
10:50 Зоя Буряк в детективном телесериале «Мужчины не плачут».
12:45 ВЕСТИ.
13:00 ВЕСТИ.
13:20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
13:40 Александр Дедюшко в телесериале «Оперативный псевдоним».

15:40 ВЕСТИ.
16:00 ВЕСТИ.
16:20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
16:40 «Обреченная стать звездой». Телесериал.
17:40 Анатолий Лобочкий в телесериале «Волчица».
18:40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
19:00 ВЕСТИ.
19:45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
20:05 «Спокойной ночи, малыши!».
20:15 РУССКАЯ СЕРИЯ. Аристарх Ливанов, Владимир Конкин и Александр Дедюшко в телесериале «Оперативный псевдоним».
22:10 Фестиваль «Славянский базар - 2006». День Ук-

раины. Галя-концерт.
23:15 «ВЕСТИ++».
23:35 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Марина Могилаева, Александр Песков, Николай Александров-мл. и Сергей Газаров в детективе «Гладиатор по найму».
1:20 «Дорожный патруль».
1:40 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. Виктор Проскурин, Сергей Юшкевич, Агнеса Зельтня, Олеся Поташинская и Александр Леньков в военном детективе «Человек войны».
2:25 ПРЕМИЯ «ЭММИ». Остроумный телесериал по роману Стивена Кинга «Оно» (США-Канада). 1990г.
3:10 Канал «Евроныос».

4:00 «Доброе утро, Россия!».
7:45 Татьяна Васильева в комедийном сериале «Любовь моя».
8:50 Александр Пороховщиков в приключенческом телесериале «Авантюристка».
9:50 ВЕСТИ.
10:00 ВЕСТИ.
10:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
10:50 Зоя Буряк в детективном телесериале «Мужчины не плачут».
12:45 ВЕСТИ.
13:00 ВЕСТИ.
13:20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
13:40 Александр Дедюшко в телесериале «Оперативный псевдоним».

ПАЙШАНБА 13

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИНИСИ

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 «Ассалом, Узбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.45 «Олам ва одам» дастури: «Замин мавжудотлари».
«Ез - ўтмоқда соз».
9.10 1. «Кувоқстарлар». Телемусобақа.
2. «Болалар дунёси».
10.10 ТВ анонс.
10.15 «Таълимга эътибор - келажакка эътибор».
10.35 «Рангин дунё».
10.55 Биржа ва банк хабарлари.
11.00 «Ахборот».
11.10 ТВ анонс.
11.15 «Омон бўлинг!»
11.20 «Ишқ эртаги». Телесериал.
11.55 «Дил таронаси».
12.00 «Ахборот» (инглиз тилида)
12.10 ТВ анонс.
12.15 «Табаррук замин».
12.45 «Чин муҳаббат». Телесериал.
13.50 Олтин мерос.
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ анонс.
14.20 «Ассалом, Узбекистон!» Кундузги дастур.
15.20 Жаҳон мусикаси хазинасида. Г. Доницетти. «Севги шароби». 1-қисм.
16.35 ТВ анонс.
«Болалар сайёраси»:

16.40 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.00 «Ахборот».
17.10 Узбекистон Республикаси мустақиллигининг 15 йиллиги олдидан. «Ватан фидойилари».
17.15 Эски альбом.
17.20 «Сийёсат оламида».
17.40 «Шифокор қабулда».
18.00 «Имконият».
18.20 «Машхуранинг қизлари».
18.35 «Олтин тулпор дуоибоди». Видеофильм. 4-қисм.
19.05 ТВ анонс.
19.10 «Оҳанглар оғушида». Телемусобақа.
19.20 «Сизнинг адвокатингиз».
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 ЭЪЛОНЛАР.
21.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 «Омон бўлинг!»
20.10 «Ишқ эртаги». Телесериал.
21.00 «Ахборот».
21.35 ТВ анонс.
21.40 «Ватан туйғуси».
22.00 «Чин муҳаббат». Телесериал.
23.10 «Қўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
23.20 Тунги серил: «Шарҳлик фаришта».
00.10-00.15 Тунги навалар.

8.10 Болажон.
8.20 «Фан» туркуми: «Компьютерлар ва математика».
8.30 Китоб жавони.
8.40 Жаҳон жуғрофияси.
8.50 Оила-муқаддас маскан.
8.55 Анонслар.
9.00 «Қалбим чечаги». Серил.
9.50 Жаҳон жуғрофияси.
10.00 Давр.
10.10 Анонслар.
10.15 «Ез ёмғири». Бадий фильм.
11.45 CINEMANIYA.
12.05 SMS - танлов.
12.10 «Фурур». Серил. 18-қисм.
13.00 Давр.
13.10 Анонслар.
13.15 ЯНГИ КУН.
14.15 «Фан» туркуми: «Тўлқинлар».
14.25 Қадимий кўшиқлар. Катта ашула.
15.25 Дунё бўйлаб.
15.45 Матонат.
16.00 Давр.
16.10 Анонслар.
16.15 Оила тилсими. 1-қисм.
16.35 Хуш келибсиз!
17.05 Енимдаги бахт.
17.10 Ватан ҳақида ўйлар.
17.15 Чемпион сирлари.
17.35 Ешлик навалари.
17.45 Юртим юраги.
17.55 Анонслар.
18.00 «Қирқ тоғоранинг қирқ ноғораси». Серил.
18.40 Болалар табассуми.
18.45 Ешлик навалари.
18.55 Иқлим.
19.00 Давр.

19.35 Ишга марҳамат!
19.40 SMS - танлов.
19.45 ТВ - дорихона.
19.55 Анонслар.
20.00 Сифат белгиси.
20.10 Ватан ҳақида ўйлар.
20.15 Давр мавзуси.
20.30 Ешлар куйлаганда.
20.50 Эълонлар.
21.00 «Фурур». Серил. 19-қисм.
21.55 Иқлим.
22.00 Давр.
22.35 SMS - танлов.
22.40 Кўнгли таронаси.
22.50 Анонслар.
22.55 «Елгон асираси». Телесериал.
23.45 - 23.50 Орзулар бекати.
«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ
18.05 Курсатувлар тартиби.
18.15 «Болажонлар экрани».
18.30 «Пойтахт». /рус/.
18.50 «23, 5 даражали бурчак остида». Хужжатли телесериал.
19.15 «O'zbektelefilm» махсулоти: «Ўйлар ва ранглар сўқати». Манзарали фильм.
19.30 «Табриқлаймиз, кутлаймиз».
20.00 «Пойтахт».
20.20, 22.00 «ТВ анонс».
20.25 «Яхши-ёмон йиғитлар». Телесериал. /рус/.
20.50, 21.25 «Телекурьер маркет».
21.00 «Оқшом навалари».
21.20 «ТВ юрист».
21.35 «Аънаван этади давом».
22.05 «Авлиё Луканинг қайтиши». Бадий фильм. /рус/.
23.25-23.40 «Хайрли тун, шахрим».

7.00 «Бодрое утро».
8.00 «Хабарлар» (Рус)
8.20 Мультсерил.
8.45 «Спорт - клуб».
9.00 «Хабарлар» (узб)
9.20 Мультфильм.
9.30 «Детективы».
10.00 Пауэрлифтинг. Узбекистон чемпионати.
10.20 «Снукер».
11.15-12.10 «Талисман».
18.00 «Болалар спорти».
18.15 «Досуг». Серил.
18.30 «Хабарлар» (Рус)
18.50 «Пятое измерение».
19.20 В. Спиваков пригласает.
20.00 «Вести».
20.20 «Шарқ яқажурашлари».
20.40 «Беллашув».
21.30 «Хабарлар» (узб)
21.50 «Зақдованный участок». Серил.
22.15 Велоспорт.
23.45 Енглиз атлетика. Супер гра-при.

ЖУМА 14

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИНИСИ

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 «Ассалом, Узбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.40 Олтин мерос.
8.50 «Олам ва одам» дастури: «Замин мавжудотлари».
«Ез - ўтмоқда соз».
9.20 1. «Цирк, цирк, цирк».
2. «Семурз». Болалар учун фильм.
10.55 «Сизнинг адвокатингиз».
11.00 «Ахборот».
11.15 «Омон бўлинг!»
11.20 «Ишқ эртаги».
11.55 «Узбекистон - умумий уйимиз».
12.25 «Уч мазмуни».
12.45 «Чин муҳаббат».
13.50 «Зилот». Фольклор кўшиқлар.
14.00 «Ахборот».
14.20 «Ассалом, Узбекистон!» Кундузги дастур.
15.20 Жаҳон мусикаси хазинасида. Г. Доницетти. «Севги шароби». 2-қисм.
«Болалар сайёраси»:
16.20 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
16.40 «Мехр кўзда». Хатларга шарҳ.
17.00 «Ахборот».
17.15 Олтин мерос.
17.20 Бизнес англоликлари.
17.40 Ю. Ражабий номдаги маком ансамблининг концерти.
18.00 «Минг бир ривоят».
18.05 «Зиё» студияси намойиш этади: «Эътиқод мустақамлиги йўлида».

18.25 «Олтин тулпор дуоибоди». Видеофильм. 5-қисм.
19.10 «Оҳанглар оғушида».
19.15 Биржа ва банк хабарлари.
19.20 Узбекистон Республикаси мустақиллигининг 15 йиллиги олдидан «Ватан фидойилари».
19.30 «Ахборот» (рус)
20.05 «Омон бўлинг!»
20.10 «Ишқ эртаги».
21.00 «Ахборот».
21.40 «Одамлардан бири».
22.00 «Чин муҳаббат».
23.35 «Олам ва одам» дастури: «Италия»
16.35 Ватан ҳақида ўйлар.
16.40 SMS - танлов.
16.45 «YOSHILAR» гитҳрандликка қарши: «Кил устид». Хужжатли фильм.
17.25 «Ханда» ижодий гуруҳи тақдим этади: «Кўшқулук».
17.45 Солиқ хизмати хабарлари.
17.55 Анонслар.
18.00 «Қирқ тоғоранинг қирқ ноғораси». Серил.
18.40 Муסיкий лаҳзалар.
18.55 Иқлим.
19.00 Давр.
19.35 Анонслар.
19.40 «Моя мечта». Дунё таомлари.
20.00 Спорт-лото.
20.10 Азизим.
20.35 Ешлар куйлаганда.
20.50 Эълонлар.
20.55 «Фурур». Серил. 20-қисм.
21.55 Иқлим.
22.00 Давр.
22.35 SMS - танлов.
22.40 Кўнгли таронаси.
22.50 Анонслар.
23.00 «Елгон асираси».

19.15 «Аёл қалби».
19.30 «Табриқлаймиз, кутлаймиз».
20.00 «Пойтахт».
20.25 «Яхши-ёмон йиғитлар». Телесериал. /рус/.
20.50, 21.25 «Телекурьер маркет».
21.00 «Оқшом навалари».
21.20 «ТВ юрист».
21.35 «Қаллоблик жазоси». Хужжатли фильм.
22.00 «Шавкатли рицарь Авиенго ҳақида кисса». Бадий фильм.
7.00 «Бодрое утро».
8.00 «Хабарлар» (Рус)
8.20 Мультсерил.
8.45 «Заҳирадаги спортчи».
9.00 «Хабарлар» (узб)
9.20 Мультфильм.
9.30 «Детективы».
10.00 Пауэрлифтинг. Узбекистон чемпионати.
10.20 «Баҳодирлар ўйни».
10.45 «Қуқуқ савета».
11.15 «Талисман». Серил.
12.15 «Мир животных».
12.50-13.10 «Ералаш».
18.00 «Болалар спорти».
18.15 «Досуг». Серил.
18.30 «Хабарлар» (Рус)
18.50 «Москва». Док. фильм. «Uzbektelefilm».
19.00 «Поле чудес».
20.00 «Вести».
20.20 Фестиваль юмора.
21.15 «Спорт - менинг ҳаётим».
21.30 «Хабарлар» (узб)
21.50 «Не плачь, красавица». Худ. фильм.
23.20 Енглиз атлетика.
23.40 Велоспорт.

12.00 Марказ NEWS (узб.)
12.15 Мировые хиты
13.00 Марказ NEWS (рус.)
13.15 Узбек навалари
14.00 «Юдузли пайшанба» (повтор)
14.30 Узбек навалари
15.00 Телениня
16.20 Мировые хиты
16.30 ПРЕМЬЕРА! (рус.)
16.45 Узбек навалари
17.00 «Судьбы» (повтор)
17.30 Узбек навалари
18.00 Марказ NEWS (узб.)
18.15 Узбек навалари
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.15 «Веревка из песка».
20.15 Узбек навалари
22.00 Кино «Шанхайские рыцари»
23.55 Миксер

12.00 Марказ NEWS (узб.)
12.15 Мировые хиты
13.00 Марказ NEWS (рус.)
13.15 Узбек навалари
14.00 «Юдузли пайшанба» (повтор)
14.30 Узбек навалари
15.00 Телениня
16.20 Мировые хиты
16.30 ПРЕМЬЕРА! (рус.)
16.45 Узбек навалари
17.00 «Судьбы» (повтор)
17.30 Узбек навалари
18.00 Марказ NEWS (узб.)
18.15 Узбек навалари
19.00 Марказ NEWS (рус.)
19.15 «Веревка из песка».
20.15 Узбек навалари
22.00 Кино «Шанхайские рыцари»
23.55 Миксер
4.55 Телеканал «Доброе утро»
8.00 Новости
8.05 Телеканал «Доброе утро»
8.30 «Агент национальной безопасности». Многосерийный фильм
9.30 «Детективы»
10.00 Пауэрлифтинг. Узбекистон чемпионати.
10.20 «Баҳодирлар ўйни».
10.45 «Қуқуқ савета».
11.15 «Талисман». Серил.
12.15 «Мир животных».
12.50-13.10 «Ералаш».
18.00 «Болалар спорти».
18.15 «Досуг». Серил.
18.30 «Хабарлар» (Рус)
18.50 «Москва». Док. фильм. «Uzbektelefilm».
19.00 «Поле чудес».
20.00 «Вести».
20.20 Фестиваль юмора.
21.15 «Спорт - менинг ҳаётим».
21.30 «Хабарлар» (узб)
21.50 «Не плачь, красавица». Худ. фильм.
23.20 Енглиз атлетика.
23.40 Велоспорт.

дреам Малаховым
17.00 Вечерние новости (с субтитрами)
17.15 «Вне закона». «Правдивая ложь»
17.50 Петр Вельяминов в фильме «Фиктивный брак»
19.00 «Поле чудес»
20.00 Время
20.30 Премьера. Рассел Кроу в фильме «Гладиатор» (2000 год)
23.05 Хью Грант в фильме «Мой мальчик»
4.00 Берт Ланкастер в фильме Лукино Висконти «Леопард»
2.00 Время
2.30 Фильм «Леопард».
Продолжение
4.05 Серил «Дефективный детектив»

15:40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
16:00 ВЕСТИ.
16:20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
16:40 «Обреченная стать звездой». Телесериал.
17:40 Михаил Мамаев, Виктор Вержбицкий, Инга Стрелкова-Оболенка, Эммануил Виторган, Людмила Нильская, Алексей Будков, Александр Берда, Владимир Долгинский и Анатолий Лобочкий в телесериале «Волчица».
18:40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
19:00 ВЕСТИ.
19:45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
20:05 «Спокойной ночи, малыши!».
20:15 «Юрмала». Международный фестиваль юмористических программ.
22:00 Фестиваль «Славянский базар - 2006». День России. Галя-концерт.
23:10 «Кинескоп» с Петром Шепотинником. Московский международный кинофестиваль.
0:00 ВЕСТИ. СПЕЦИАЛЬНЫЙ ВЫПУСК.
0:10 ГЛАВНЫЙ ПРИЗ КИНОФЕСТИВАЛЯ «КИНОТАВР». Константин Хабенский, Сергей Гармаш, Даниил Сливачевский, Леонид Каневский и Наталья Кольянова в комедии Павла Лунгина «Бедные родственники». 2005г.
2:25 «Дорожный патруль».
2:35 Клинт Иствуд в остроумном фильме «Санкция Эйгера» (США). 1975г.
4:30 Канал «Евроныос» на русском языке.

ШАНБА 15

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

5.55 Кўрсатувлар дастури. 6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!" 8.00-8.35 "Ахборот". 8.35 ТВ анонс. 8.40 Олтин мерос. "Ёз - ўтмоқда соз". 8.45 "Олтин тож". Телеуйин. 9.20 Биржа ва банк хабарлари. 9.25 "Шифокор қабулида". 9.45 "Хидоят сари". 10.05 "Онлар мактаби". 10.25 "Рангинкамон". 2. "Дидар". 11.05 "Ишқ эртаги". Телесериал. 11.40 "Интеллектуал ринг". 12.25 "КиноТеатр". 12.45 ТВ анонс. 12.50 "Чин муҳаббат". Телесериал. 13.55 Олтин мерос. 14.00 "Ахборот". 14.15 ТВ анонс. 14.20 "Ассалом, Ўзбекистон!" Кундузги дастур. 15.20 "Ватанпарвар". "Болалар сайёраси". 16.20 1. "Ўйла, Изла, Топ!" Телемусобақа. 2. "Эртақлар - яхшиликка етаклар". 17.15 ТВ анонс. 17.20 "Одами эрсанг". 17.40 "Оханглар оғушида". 17.50 "Шахсий фикр". 18.25 2006 - Ҳомийлар ва шифокорлар йили. "Саломатлик сирлари". 18.45 "Ғайратли йигитлар". Ҳажвий кўрсатув. 19.15 "Суперлото". Телелотеря. 19.20 "Сизнинг адвокатингиз". 19.25, 19.55, 20.55, 21.30

Ўзлонлар. 19.30 "Ахборот" (рус тилида) 20.05 "Омон бўлинг!" 20.10 "Навобахш". Ток-шоу. 21.00 "Ахборот". 21.40 "Шийпондаги учрашувлар". Дала меҳнатқашлари ҳузурида. 22.25 "Қўшиғимсан, муҳаббат" (SMS. Овоз бериш) 22.35 "ОқибаТ". Бадийий фильм премьераси (Ҳиндистон) 1-қисм.

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ 5.55 Дастурнинг очилиши. 6.00 ЯНГИ ТОНГ. 8.00 Давринг боласи. 8.10 "Заргалдоқ". Мультфильм. 8.30 "Фан" туркуми: "Компьютерлар ва математика". 8.40 SMS - танлов. 8.45 Солиқ хизмати хабарлари. 8.55 Анонслар. 9.00 "Зерда". Серил 3-қисм. 10.00 Давр. 10.10 Анонслар. 10.15 "Зерда". Серил 4-қисм. 11.15 "Ханда" ижодий гуруҳи тақдим этади: "Хандалак". 11.35 Юлдуз билан. 12.05 SMS - танлов. 12.10 "Фурур". Серил 20-қисм. 13.00 Давр. 13.10 Анонслар. 13.15 ЯНГИ КУН. 14.15 "Фан" туркуми: "Тўлкинлар". 14.25 "YOSHLAR" да премьераси: "Апрелнинг совуқ кунлари". Бадийий фильм. 16.00 Давр. 16.10 Анонслар. 16.15 Радиодан кўрсатамиз. 16.35 Муслик лаҳзалар. 16.45 Бола тилидан.

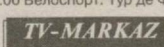
17.15 Антика томоша. 17.45 Чемпион сирлари. 18.05 2006 - Ҳомийлар ва шифокорлар йили. "Саховат". 18.45 Каталог. 18.55 Иқлим. 19.00 Давр. 19.35 Анонслар. 19.40 "Камолот" хабарлари. 19.50 SMS - танлов. 19.55 Ёшлик навалари. 20.15 Ватан ҳақида ўйлар. 20.20 Ўзлонлар. 20.30 "ЗЕРДА". Серил 5-қисм. 21.30 "Дилрабо". Анвар Собиров куйлайди. 22.00 Давр. 22.35 Анонслар. 22.40 Охнараб. 23.30 "YOSHLAR" да премьераси: "Неча пул, неча?" Бадийий фильм. 0.55 - 1.00 Орзулар бекати.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ "8.00-13.00" гача кўнгилчор информацион муслик дастур. 18.05 Кўрсатувлар тартиби. 18.15 "Боложонлар экранни". "Табасум" /рус/. 18.30 "O'zbektelefilm" махсулоти: "Морхўр изидан". Хужжатли фильм. 18.50, 20.55, 22.00 "Тв анонс". 18.55 "23, 5 даражали бурчак остида". Хужжатли телесериал. 19.20, 21.20 "Телекуръер маркет". 19.30 "Табриклаймиз, кутлаймиз". 20.05 "Экран зийнати ва киймати". 20.25 "Олқиш". 21.00 "Оқшом навалари". 21.00 "Тв юрист". 21.35 "Бадийий иқлим". 22.05 "Қутилмаган меҳмон". Бадийий фильм. /рус/.

7.30 "Хабарлар". 7.50 "Бодро утро". 8.50 "Хабарлар" (Рус тилида) 9.10 "Смак". 9.25 "Фазенда". 10.00 "Пахлавон". 10.25 Мультифилм. 10.40 Пауэрлифтинг. 11.00 "Военное дело". 11.20 "Незабываемые места Франци". 12.15 Суперкомедия "Бэйб". 12.30 "Хабарлар" (Рус тилида) 18.50 "Франкфурт". Док. фильм. 19.05 В. Сливаков пригласает. 19.40 "Халқ ўйинлари". 20.00 "Вести". 20.20 "Стать ближе". Ток-шоу. 21.10 "Тақдир чизгилари". 21.30 "Хабарлар" (Ўзб тилида) 21.50 "Международный приз". Худ. фильм. 23.00 Велоспорт. Тур де Франс.

12.00 TOTAL NEWS (Ўзб.) 12.20 Ўзбек навалари 13.00 TOTAL NEWS (рус.) 13.20 Ўзбек навалари 13.30 "ТОП-20" (повтор) 14.15 Мировые хиты 14.30 ПРЕМЬЕРА! (Ўзб.) 14.45 Ўзбек навалари 15.00 Теленяня 16.20 Ўзбек навалари 16.30 "Очил дастурхон" (повтор) 17.00 Ўзбек навалари 17.30 "Олдузли пайшанба"

18.00 TOTAL NEWS (Ўзб.) 18.20 Ўзбек навалари 19.00 TOTAL NEWS (рус.) 19.20 Индийское кино 21.00 Ўзбек навалари 22.00 Кино «Лицо со шрамом» 00.20 Миксер 00.30 «Миссия неповторима»

5.00 Новости 5.10 «Шутка за шуткой». 5.40 Альберт Филозов в комедийном боевике «Допинг для ангелов». 7.15 «Играй, гармонь любимая!» 7.55 Слово пастыря 8.10 Здоровье 9.00 Новости 9.10 «Смак» 9.25 «Фазенда» 10.00 «Андрей Миронов и его женщины». Док/ф. 11.00 Новости (с субтитрами) 11.10 «Джунгли». Фильм 2-й. «Монстры Амазонки» 12.15 Суперкомедия «Бэйб» 14.00 Новости (с субтитрами) 14.20 Рассел Кроу в фильме «Гладиатор» (2000 год) 17.00 Вечерние новости (с субтитрами) 17.10 «Ералаш» 17.35 Комедия «Особенности национальной охоты в зимний период» 19.00 «Кто хочет стать миллионером?» с Максимом Галкиным 20.00 Время 20.30 «Фабрика звезд». Лучшее 22.00 Александр Невский, Мария Голубкина, Эдrian Пол, Майкл Йорк в фильме «Московская жара» 23.30 Ночные новости 23.50 Х/ф «Истинная ценность» 1.55 Х/ф «Капитан Конан» 4.00 «Детская любовь». Док/ф.

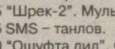
5:00 «Доброе утро, Россия!». 6:40 «Золотой ключ». Итоги тиража. 7:00 ВЕСТИ. 7:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. 7:20 «Жил-был пес». Мультфильм. 7:30 «Утренняя почта». 8:00 Билл Пуллман и Кристина Риччи в семейной комедии «Каспер» (США), 1995г. 10:00 ВЕСТИ. 10:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. 10:20 «В поисках приключений. Лучшее». 11:15 Сергей Юшкевич в сериале «Частный детектив». 12:15 «Клуб сенаторов». 13:00 ВЕСТИ. 13:20 Михаил Яншин и Сергей Филиппов в комедии «Мы с вами где-то встречались». 1954г. 15:00 «Формула власти». Специальный выпуск. «Большая восьмерка» в Санкт-Петербурге. 15:30 «Тихон Хренников. Руководитель выпуск». 16:00 ВЕСТИ. 16:20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В ГОРОДЕ. 17:00 ВЕСТИ. ДЕКУРНАЯ ЧАСТЬ. 18:30 «Кулагин». Телесериал. 18:30 «Честный детектив». 19:00 ВЕСТИ. 19:25 «Субботний вечер». 22:05 Торжественная церемония закрытия XV Международного фестиваля «Славянский базар в Витебске». 0:00 ВЕСТИ. 0:20 Корни Кокс в комедии «Эйс Вентура - детектив по розыску домашних животных» 2:30 «Очередная десятка». 3:05 Александр Годунов в комедии «Прорва» (США), 1986г.

ЯКШАНБА 16

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

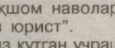
5.55 Кўрсатувлар дастури. 6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!" 8.00-8.35 "Ахборот". 8.35 ТВ анонс. 8.40 Олтин мерос. "Ёз - ўтмоқда соз". 8.45 "Олтин тож". Телеуйин. 9.20 Биржа ва банк хабарлари. 9.25 "Шифокор қабулида". 9.45 "Хидоят сари". 10.05 "Онлар мактаби". 10.25 "Рангинкамон". 2. "Дидар". 11.05 "Ишқ эртаги". Телесериал. 11.40 "Интеллектуал ринг". 12.25 "КиноТеатр". 12.45 ТВ анонс. 12.50 "Чин муҳаббат". Телесериал. 13.55 Олтин мерос. 14.00 "Ахборот". 14.15 ТВ анонс. 14.20 "Ассалом, Ўзбекистон!" Кундузги дастур. 15.20 "Ватанпарвар". "Болалар сайёраси". 16.20 1. "Ўйла, Изла, Топ!" Телемусобақа. 2. "Эртақлар - яхшиликка етаклар". 17.15 ТВ анонс. 17.20 "Одами эрсанг". 17.40 "Оханглар оғушида". 17.50 "Шахсий фикр". 18.25 2006 - Ҳомийлар ва шифокорлар йили. "Саломатлик сирлари". 18.45 "Ғайратли йигитлар". Ҳажвий кўрсатув. 19.15 "Суперлото". Телелотеря. 19.20 "Сизнинг адвокатингиз". 19.25, 19.55, 20.55, 21.30

Ўзлонлар. 19.30 "Ахборот" (рус тилида) 20.05 "Омон бўлинг!" 20.10 "Навобахш". Ток-шоу. 21.00 "Ахборот". 21.40 "Шийпондаги учрашувлар". Дала меҳнатқашлари ҳузурида. 22.25 "Қўшиғимсан, муҳаббат" (SMS. Овоз бериш) 22.35 "ОқибаТ". Бадийий фильм премьераси (Ҳиндистон) 1-қисм.

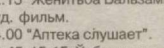

«ЁШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ 5.55 Дастурнинг очилиши. 6.00 ЯНГИ ТОНГ. 8.00 Анонслар. 8.05 Охнараб. 8.45 Ватан ҳақида ўйлар. 8.50 "Камолот" хабарлари. 9.00 "Ватанпарвар" дастури. 10.00 Анонслар. 10.05 "Шрек-2". Мультфильм. 11.25 SMS - танлов. 11.30 "Оушфта дил". Феруза Жуманиёзова куйлайди. 12.00 Яқшанба нуноштаси. 12.30 2006 - Ҳомийлар ва шифокорлар йили. "Саховат". 13.10 Анонслар. 13.15 ЯНГИ КУН. 14.15 "Ҳанг тартиби". Обид Асомов. 15.15 SMS - танлов. 15.20 "Қилни кирк ёриб". Интеллектуал ўйин. 16.15 "Journal" (инглиз тилида) 16.30 SMS - танлов. 16.35 Ватан ҳақида ўйлар. 16.40 Азизлар. 17.05 Анонслар. 17.10 Ринг қироллари. 18.00 1500 сония. 18.20 Чемпион сирлари. 18.40 Муслик лаҳзалар. 18.55 Иқлим. 19.00 "Давр" ҳафта ичиди. 19.35 Анонслар. 19.40 Телепортрет. 20.00 Ёшлик навалари. 20.20 Ўзлонлар. 20.30 "ЗЕРДА". Серил 6-қисм. 21.30 Кўнгил таронаси. 21.40 CINEMANIYA. 22.20 "YOSHLAR" да премьераси. "Сахро". Бадийий фильм. 0.05-0.10 Орзулар бекати.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ "8.00-13.00" гача кўнгилчор информацион муслик дастур. 18.05 Кўрсатувлар тартиби. 18.15 "Боложонлар экранни". 18.35 "Кино олами" /рус/. 18.50 "23, 5 даражали бурчак остида". Хужжатли телесериал. 19.15, 22.00 "Тв анонс". 19.20, 21.20 "Телекуръер маркет". 19.30 "Табриклаймиз, кутлаймиз". 20.00 "Журналист таҳлили". 20.20 "Нима учун?" 21.00 "Оқшом навалари". 21.30 "Тв юрист". 21.35 "Сиз кутган учрашув". 22.05 "Дуст куйфатда билнади". Бадийий фильм. 23.15-23.20 "Хайрли тун, шаҳрим".

7.30 "Хабарлар". 7.50 "Бодро утро". 8.50 "Хабарлар" (Рус тилида) 9.10 "Непутевые заметки". 9.25 "Пока все дома". 10.10 "Кувнок стартлар". 10.50 "Рақибингиз гроссмейстер". 11.10 Пауэрлифтинг. Ўзбекистон чемпинати. 11.30 "Музыкальный марафон".

12.00 TOTAL NEWS (Ўзб.) 12.20 Ўзбек навалари 13.00 TOTAL NEWS (рус.) 13.20 Ўзбек навалари 14.00 Мировые хиты 14.30 Ўзбек навалари 15.00 Теленяня 16.20 Ўзбек навалари 17.00 TOTAL NEWS (Ўзб.) 17.20 Ўзбек навалари 18.00 TOTAL NEWS (рус.) 18.20 Ўзбек навалари 19.00 Спецрепортаж 19.20 Индийское кино 20.40 Мировые хиты 21.00 "ТОП-20" 21.45 Ўзбек навалари 22.00 Кино SMS-голосование: 1. «Никита» 2. «Игра» 3. «Траса» 60» 24.00 Ўзбек навалари 00.30 ПРЕМЬЕРА! (рус.) 00.45 Ўзбек навалари

5.00 Новости 5.10 «Шутка за шуткой». Юмористическая программа 5.55 Игорь Ледоговоров в фильме «Товарищ генерал» 7.30 Служу Отчизне! 7.55 «Савелий Крамаров. Дженгльмен удачи» 9.00 Новости 9.10 «Непутевые заметки» с Дмитрием Крыловым 9.25 Пока все дома 10.10 «Дунавские. Три судьбы». Документальный фильм 11.00 Новости (с субтитрами) 11.10 Премьера. «Великие династии: Воронцовы» 12.15 Лидия Смирнова, Людмила Гурченко в комедии «Женитьба Бальзаминова» 14.00 Новости (с субтитрами) 14.25 Большой концерт с участием Ларисы Долиной, Льва Лещенко, Валерии, Димы Билана, группы «Любэ» 17.00 Вечерние новости (с субтитрами) 17.15 Времена 18.10 «Ералаш» 18.25 Эдди Мерфи в комедии «Доктор Дулиттл - 2» 20.00 Воскресное «Время». 20.55 Игорь Лифанов в острозахватном фильме «Егер» 22.45 «Звезды против пиратства». Концерт 0.15 Ночные новости 0.35 «Идолы». Чарли Чаплин 1.30 Корабль-призрак в триллере Джона Карпентера «Туман» 2.55 «Частный сыск. Уличить в неверности». Документальный фильм 3.50 Пока все дома 4.30 «Шутка за шуткой». Юмористическая программа

4:45 Михаил Пугачкин в фильме «Дело «пистрык». 1958г. 6:25 «Здоровье». 6:35 «Сельский час». 7:00 ВЕСТИ. 7:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. 7:20 «Волшебный клад». «На лесной эстраде». «Лягушка-путешественница». Мультфильмы. 8:00 Сергей Жигунов в лирической комедии Петра Тодоровского «По главной улице с оркестром». 1986г. 10:00 ВЕСТИ. 10:10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. 10:20 «Клоуна смеха». 11:10 Сергей Юшкевич в сериале «Частный детектив». 12:05 ПРЕМЬЕРА. «Псковский набат. Сны о потерянном граде». 13:00 ВЕСТИ. 13:20 «Фитиль №95». Сатирический журнал. 14:10 Александр Домогаров в детективе «Кровь за кровью». 1991г. 16:00 ВЕСТИ. СПЕЦИАЛЬНЫЙ ВЫПУСК. 16:20 «Русская народная группа «Бони М». 17:15 Праздничный концерт, посвященный 90-летию военно-морской авиации. 19:00 «ВЕСТИ НЕДЕЛИ с Сергеем Билевым». 20:00 Александр Лазарев-мл. в комедии «Решет колдуны». 22:00 ПРЕМЬЕРА. ГРАН-ПРИ БЕРССЕЛЬСКОГО КИНОФЕСТИВАЛЯ. Острозахватный фильм «Гипноз» (Испания), 2004г. 0:00 ВЕСТИ НЕДЕЛИ. СПЕЦИАЛЬНЫЙ ВЫПУСК. 0:30 Деннис Куэйд и Джим Кавизел в триллере «Радиоволна» 2:55 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. Телесериал «Гора» (США).

Рассом А. ХАКИМОВ

Sabohat ISKANDAROVA.

Xorazm viloyati, Xazorasp tumani, Pitnak shahridagi 18-maktab o'quvchisi.

"Акангни уйлантираман", деганларида ҳаммадан ҳам мен суюниб кетдим. Тўйнинг дараги чиққанидан бери акамга қараб-қараб кўядиган одат ҳам чиқардим. Авваллари акамнинг сочлари билан ишлари йўқ эди. Энди эрталаб турадилару ойнанинг олдига бориб оладилар. Фарқларини дам чап томонга, дам ўнг томонга очиб кўрадилар. Ўзи жингалак сочларини яна ҳам жингалак қилмоқчи бўладилар. Мен олдларига бориб тураман-да: "Ака, келиноним жингалак сочлини яхши кўрадиларми?" - дейман. Акам тўхтаб қоладилар-да, кўзларини бирдан катта очиб:

ЖИНГАЛАК СОЧЛИ ЙИГИТ

- Қанақа жингалак сочлини? - дейдилар ранглари ўчиб.
- Шунақа жингалак сочлини, - дейман акамнинг чўчи кетганларига маст бўлиб.
- Каттан биласан? - дейдилар титраб кетиб ва шартта чўкка тушиб, кифтидан тутадилар.
- Биламан-да, - дейман бўш келмай.
- Ростини айт, ўзинг кўрдингми? - худди оғизларида бир нарса бордек ютинадилар.
- Кўрдим, - дейман.

Акамнинг елкамини тутган кўллари секин-аста бўшашади. Ва хавотирланиб сўрайдилар:

- Қаерда кўрдинг?
- Ана энди нима деб жавоб беришни билмай, жилмаяман. Акамнинг юзлари эса анор бўлиб кетади. Юзлари эмас, ичлари ёнаётганини сезаман.
- Қаерда кўрдинг? - сўрайдилар яна.
- Ишонмайсизми, кўрдим-да.
- Ишонмайман.
- Ишонмасангиз, ўзларидан сўранг.

Мен шундай дейману нари кетаман. Дарахнинг панасига ўтиб, акамни кузата бошлайман. Акам у ёқ-бу ёққа юрадилар. Кейин бирдан телефон гўшагини кўтардилар. Ва ниманидир ўйлаб, яна жойига қўядилар. Акамнинг сочлари бирпасда тўзиб кетганга ўхшайди. Уйга кириб апил-тапил кийиниб чиқадилар. Ботинкаларини кияётганларида оҳиста олдларига бораман. Мени деярли кўрмайдилар.

- Ака, - дейман чўзиб.
- Акам тўстатдан уйкудан уйгонгандек чўчиб менга қарайдилар.
- Нима дейсан?
- Акамнинг ҳолатларидан роса кулгим қистайди-ю, ўзимни ушлаб тураман.
- Ака-чи, ака, мен жингалак сочли йигитни танийман, - дейману олдларидан урра қочаман. Акам "тўхта" деганларича, ботинкалари ипини чала-чулпа боғлаб, оркамдан юрадилар. Мен гулзор орасига қочаман. Акам кувадилар. Ошхонага кириб олиб, деразадан ҳовлига ошиб тушаман. Акам ечилиб кетган ботинкалари ипини босиб олиб, энтикиб кетадилар.
- Тўхта!
- Бизнинг тўполонимиздан хабардор бувижоним аввалига кулиб қўя қолади-

лар. Кейин акамнинг важоҳатларини кўриб: "Хай, сенларга нима бўлди?" - дейдилар хавотирланиб. Мен эса ҳиринг-ҳиринг кулиб қочаман. Акам еб қўйгудек бўлиб кувадилар. Бувимнинг паналарига ўтаман-да: "Тутолмайсиз, кал-кал, тутолмайсиз, кал-кал", - деб яна акамнинг жигига тегаман. Негадир уларга бирдан раҳим келиб, ўзимни "тўтиб" бераман.

- Уйланадиган йигит кичкина болани кувлайсанми? - дейдилар бувим норози бўлиб.
- Шу кичкина болаими? Муштумдек бўлиб яхши кўришни билади-ку!
- Бувим хангу манг бўлиб қоладилар.
- Тушунтириброк гапир, болам.
- Акам нима дейишларини билмайдилар. Қип-қизариб кетадилар.
- Анув-чи, буви, кеннойим-чи, буви, ану...
- Ҳадеб чайналмай гапирақол, - бувимнинг юраклари тошиб кетади.
- Кеннойим жингалак сочли йигитни...
- давомини овоз чиқариб айтиб акамни яна доводиратгим келмайди, бувижонимнинг қулоқларига пичирлайман. Акам дам қизариб-дам бўзариб, нари кета бошлайдилар. Бувижоним аввалига гапларини унча англамайдилар. Кейин бирдан нима бўлаётганини сезиб, бошларини сарак-сарак қилиб: "Ха, шайтон!" - деб қўядилар. Акам кўча эшик томон кетаётди, таққа тўхтайдилар. Бувижонимнинг нимадир дейишларини кутадилар. Менинг қувноқлигим акамнинг гашларини келтиради.
- Буёққа кел, болам, - дейдилар бувижоним.
- Акам буйруққа бўйсундилар.
- Бор, ойнани олиб чиқ!
- Бу буйруқ менга. Мен ойнани олиб чиқаман.
- Акангга бер.
- Акам елкаларини кишиб, ойнани оладилар.
- Қарамайсанми?
- Акам ойнага қарайдилар, қарайдилару шарақлаб кулиб юбордилар. Сочлари жингалаклиги энди эсларига тушади.

Яйра САЪДУЛЛАЕВА

Болалигимда мактабимизга бориш йўлининг икки томонида жойлашган қишлоғимизнинг эски омборхонаси тўғрисида кўрқинчли гапларни эшитиб, юрагимга гулгула тушганди. Мактабга борар эканман, гарчи кундуз кунни бўлса-да, икки кўзим омборхона деворининг юқорисидида жойлашган, синган ойналари ўргимчак тўрлари билан қопланган деразаларига кўрка-писа қарар, сумкамни бағримга босганимча, худди мени биров кузатаётгандек, югуриб ўтиб кетардим. Агар ўртоқларим билан қайтсам ҳам бемалол ўтмасдим, чунки улар ҳам мен каби, эски омборхонадан чўчишарди. "Бу ерда азалдан мол, қўйлар сўйилади. Қон бор

ФАРОЙИБ

кизиб, бутун танамдан тер чиқа бошлади. Яхшиямки, узокдан бир машина чироғи кўрина бошлади. Шундагина велосипедимнинг орқа ўриндиғи "шик" этди-ю, орқамдаги "хамрохим" тушиб қолди. Чунки велосипедим яна енгил бўлиб қолди. Машина чироғи кўринмай қолмасидан, тезроқ бу ердан узоклашиш мақсадида, бор кучимни тўллаб, олға интилдим. Уйимиз сойлиқда жойлашганлиги учун бу ёғига тезроқ етишим, велосипедим орқига кучсиз ҳам илдамлашини ўйлаб, сал тинчлангандек бўлдим. Сойга тушадиган йўлга ўтиб, велосипедим тезлиги орта бошлади.

ВЕЛОСИПЕДГА МИНГАН ШАРПА

жойда ажиналар бўлади-да", - дер эди кўлинча билагон ўртоқларимдан бири... Бу ваҳималар барчаси болалигимда эди. Аммо 9 синфда ўқиб юрганымда содир бўлган бир воқеа эски омборхона тўғрисидаги миш-мишларда қандайдир ҳақиқат борлигига ишонтирди мени...

Ҳар йили кузда бир оз ўқиб, сўнгра кўшни тушманга пахта йигим-теримига ҳашарга борар эдик. Ўша йили ҳам юқори синф ўқувчилари жамул-жам бўлиб жўнадик. Аммо кўшнимиз, Зокиржон исмли бола биз билан бормади.

Орадан бир ҳафта ўтгандагина бориб, сафимизга қўшилди. Кўшнимиз, ёшлиқдаги дўстим бўлгани учун у келганда хурсанд бўлиб кетдим. Лекин Зокиржоннинг кўриниши ҳар доимгидек эмас, кайфияти йўқ, юзлари сўлғин эди. Мен ундан нега кеч келганининг, хоржинлигининг сабабини сўрадим. "Ҳаммага айтиб юрма, уйдагилар эскича расм-русумлар қилдиришиб, муллага ўқитиб қўйишди", - деди.

- Нимага, касал бўлдингми? - сўрадим мен.

- Касал бўлдим десам ҳам бўлаверади... Тўғрироғи... қаттиқ кўрқдим. Мен унинг гапига ишонқирамай тургандим, у бир оз ҳаёл суриб, сўнгра бўлган воқеани айтиб бера бошлади.

"Биласан, оламнинг уйи мактабимизнинг олдди. Пахтага кетадиган кунимиздан бир кун олдин бирпас жиянларим билан гаплашиб келмоқчи бўлиб, уларникига йўл олдим. Кеч соат 11 ларгача қолиб кетдим. Велосипедда борган эдим. Олам "ётиб қолгин" деб зорилласалар ҳам, унамадим. Хайрлашиб, велосипедни елдек учириб, уйга қараб жўнадим. Бир пайт қарасам эски омборхона олдига етиб қолибман. Ўзимни кўлга олиб, хуштак қилиб, ҳаёлимни чалғита бошладим. Атрофда бирор тирик жон йўқ, зимзиё қоронғилик... Шу пайт велосипедимнинг орқа ўриндиғига биров "тап" этиб ўтирганга ўхшайди. Ростдан ҳам орқамга кимдир мингашган эди. Чунки елдек учиб кетаётган велосипедим бирдангина зил-замбилдек оғирлашган, педални базўр боса бошладим. Ортга қарашга юрагим бетламайди. Мингашган одам (балки жонзот, балки шарпадир...)нинг нафаси елкамга урилаётгандек туюларди гўё. Омборхонадан катта йўлгача бўлган масофа 10-12 метрлар келади. Аммо шунча қиска йўлни, назаримда, ярим соат ичида босиб ўтдим. Баданим

Аммо бу пайтда мени ўз ёруғлиги билан кутқариб қолган машина узоклашиб, деярли кўринмай қолганди. Шу пайт пастликка кўркүв чулғаб олди мени. Бир марта бўлса ҳам ортимга бир қарашган қанча чоғланмай, барбир юрагим дов бермади. Уйимизгача 50 метрлар чамаси йўл қолган. Билмадим, шунча кучни қайдан олдим, терга ботиб, орқамга мингашиб олган шарпани уйимизгача базўр олиб бордим. Богимизни ўраб турадиган деворга етганимизда ҳовлимиз тарафдан дадамнинг йўталган товуши келди. Шунда мен жон ҳолатда: "Дада, дарвозани очинг, мен келдим", - дедим бақириб юбормаслик учун рулни маҳкам қисиб. Шу пайт велосипедим яна енгил бўлиб қолди. Дарвоза яқинига етиб келсам-да, ортимга бир марта ҳам қарамадим. Сабаби мендан сал нарироқда, қоронғуликдан менга биров тикилиб турганини ҳис қилиб турардим. Занжир шарақлаб, эшик очилди. Дадамни кўриб, сал ўзимга келдим, аммо ҳовлига киргач, англай олмадим, велосипедим биринчи куладими, ўзимми..."

Зокиржон ҳикоясини эшитдим, демак ҳар сафар мактабга қатнаганимда мени ҳам ўша қоронғи ойналардан кимдир ёки нимадир кузатар экан-да, деган ўй ҳаёлимга келди ва юрагим "шув" этиб кетди. Шу-шу мактабга боришда омборхона олдидан эмас, узокроқ бўлса ҳам, қишлоқ марказидан айланаб борадиган бўлдим. Ҳозир ҳам йўлим шу томонга тушиб қолгудек бўлса, албатта, айлана йўл билан ўтаман...

Хулқар ХОТАМБОЕВА

Опа тақдиринан қочиб қутулолмади. Аввали онаизорининг оғир хасталиги боисми, ортидан соядек эргашиб юрган йигитларнинг севгиси кўнглига сира сиғмади. Юрагига йўл топганлари ҳам бўлди. Лекин уларнинг тўй ҳақидаги таклифларини ўғил-қизларини узатиб ҳайҳотдек ҳовлида яккаланиб қолган волидасининг гами билан қабул қила олмади. Ака-укалари-ку кунора онасининг ҳолидан бохабар. Аммо мунисгинаси ёнидан жилмай ҳар бир ҳаракати-

олиб қолган қизгинам: "Адажон, бизни ташлаб кетманг...", — дея қон-қон йиғлаганди. Сира унамадим-а. Ғурур отидан тушган келмади. Энди эса кўришиб қолсак ҳам болаларим юзимга қарашмаяпти...

Тогдек эркакнинг аччиқ иккори онанинг кўз ўнгини қоронғу қилиб юборди. Шу чоғ кўнглидан чақиндек ўтиб кетган хаёл кун ўтган сайин қатъий бир фикрга, ахдга айлана борди. Унинг учун энди қайнағачиларининг мулозаматлари ҳам, эрининг меҳрибончиликлари ҳам шун-

...Опа у аёлнинг уйини яхши билмасди. Фақат исмини, қўшни қишлоқдаги мактаблардан бирида ишлашини эшитганди, холос. Шунинг учун эшикларини топиб боргунча анча овора бўлди. Дарвозадан кириб борганда, чолу кампирлар ер чизиб қолишди. Аммо кундошининг юраги тўлиб кетган экан. Аввали зор-зор йиғлаб эрини-ю бузғунчиларни қаргадан-қаргади. Сўнгра онанинг қовушини кўча томон тўғрилаб, маломат

Турмуш сабоқлари

рини хувиллатиб қўймаг... Мен сизнинг оstonангизда ҳақиқий бахтимни топа олмаслигимни тушундим..." Қизча бу хатни кейинчалик отасининг чўнтагидан яширинча олиб, асраб қўйди. Онасига қайта-қайта ўқиб берган кезлари ҳам кўп бўлди...

Йиллар ўтиб Меҳрибонлик уйда ишлаб юрган она тақдир икки-уч яшар ўғилчасини шу даргоҳга топширмоқчи бўлиб келган киши билан дучлаштирди. Кўзлари мунчоқдеккина болақай отасидан ҳеч ажралгиси келмас, эркакна ҳам ундан кўнглини узолмасди сира. Лекин барибир болажон шу масканда қолди. Опа уни ўзи сезмагани ҳолда ўзгача суяб, болақай ҳам унга боғланиб қолаётганди. Отаси эса келувини қанда қилмас, ҳар гап онани топиб ўғлига эҳтиёт бўлишини ёлвориб-ёлвориб сўрарди.

— Уйда яна икки нафар фарзандим бор. Ишлаган бўлмайди. Бу шаҳарда суянадиган ҳеч кимим йўқ. Шунинг учун суғи қотгунча шу ерда қолдиришга мажбур бўлдим, — деди шундай урчуларнинг бирида у.

- Онаси-чи?

- ... Қанийди, уларнинг сиздек онаси бўлса!

Опа сурштирди. Уч нафар гулдай гўдагини ташлаб қўшни юртага бир бойвачанинган этагидан тўтиб кетиб қолган аёлни бу шаҳарда кўпчилик яхши таниркан.

...Савоб деймиш. Назаримда, бу улукнинг ҳеч бир қолипларга жо бўлмас, ҳеч бир тарозу билан ўлчаб бўлмас қиймати, ҳеч бир неъматда топилмас лаззати бор. Балки шунинг учун савоб талаб бўлиб яшармиш, унга етишмоқ барчага ҳам насиб этавермас.

Балки савоб иш қилмоқдек бахтиёрликка ҳар доим ҳам моддий бойликларни улашиш билан етиб бўлмас. Балки жуда катта журъат, жуда катта шавҳ, жуда катта қалб билан етиб бўлар савоб шунинг Салтанатига. Опа ўнлаб қўйлар сўймади. Дилларни, бағирларини бут қилди. Унинг ана шу қодирлиги ўзи талпинган бахтнинг эшигини очди.

... Яқинда у кишининг ҳамшаҳарларидан бирини кўриб қолдим. «Опа ўғил кўрибди», деди у қувончини яширолмай. - У ўша, муаллимнинг қизи борку, онани сўраб-сўраб топиб келганмиш. У киши эса аввали танимабди. Сўнгра қиз тушмагур бир хатни кўрсатганимиш денг...

Мен эса дарров тушундим. Бу ўша онанинг юраккинаси қони билан ёзилган мактуб эди...

Ойбуви ОЧИЛОВА

БАХТНИНГ ЭШИГИ ҚАЕРДА?

га таянч бўлиб турувчи бир меҳрибонга муҳтож. Бу ишлар фақат кўпчилик бугун «Опа» дея эъзозлагувчи гўлдек қизнинг қўлидан келарди холос, ўша чоғлар... Вақт оқар сув экан. Онажонгинаси уч йиллар чамаси шу алфозда ётди-ю, бу ўтинчи дунё билан хайрлашди. Фарзандлар иззат-хурмат билан уни сўнги йўлга кузатишди. Лекин она онаизоринингасига суяниб қолганиданми, кўп кўйди. Йил ўтди ҳамки, бу габини сира унутолмади. Икки йил ўтди ҳамки, онасининг мўлтирабгина термулиб ётишлари кўз ўнгидан сира кетмай, азобларди уни... Опанинг бир бошини икки қилиш гамида юрган хола-ю аммалар жам бўлиб ундаги бу ҳолни ёлғизлигига йўйиб қўндиришди-да, қўшни қишлоқдаги икки боласи билан рўзғори бузилган йигитга қўйра-қўймай узатишди. У сабр-қаноатга суянган қиз эди. Шу боисми, умр йўлдоши суянса суяниб, қуйинса қуйиниб оиласи бағрига қоришиб кетди. Лекин орадан уч-тўрт йил ўтди ҳамки, Худо уларга битта тирноқни раво кўрмади. Эр-хотин қаердан илинжли хабар эшитишса, умид билан эшигини қоқишди. Топганларини дўхтиру табибларга аташди. Лекин фарзанднинг қувончи уларга насиб этмади. Шундай кунларнинг бирида она эрининг зорланиб укасига дардини ёраётганини эшитиб қолди:

— Эҳ, дерди у ичидан келаётган алангани босолмаётгандек оғир хўрсиниш билан, - бу шўрлик ҳам менинг кўрнамаклигим касрига учради. Аслида биринчи аёлим билан бўлган можароларда менинг ҳам айбим каттагина эди. У бечора шундай бўлса-да: «Ярашайлик, болаларимиз тирек етим бўлмасин...», дея кўп ёлворди. Ўртага қанча одам қўйди. Лекин мен сира шайтонга хай беролмадим. Бу орада қариндош-уруғлар ўртасидаги гаплар ҳам чувалашгандан чувалашди. Айниқса анча ақлини

чаки бир муносабат, юрагиди аёсён эса уни катта бир жасорат сари етаклаб борарди. Йўқ, она эрига қасд қилмади. Пушаймонлик туйғусидан азобланмади ҳам. Кўзларидан милдир-милдир оқиб лабларини ялаб ўтаётган сўнги ёш томчиларини артди-да, шавҳ билан ўридан турди. Уни энди ҳеч бир кун йўлдан тўхтата олмас эди. У кўрпача қатига яшириб қўйган пулларини санаб сумкасига соларкан, ухлаб ётган эрига сездирмайгина эшикни ёпди.

тошини энди унинг ўзига қарата ота бошлади. Опа эса жимгина, унсизгина эшитди. Ора-сира лабларини жуфтламоқ бўларди-ю, гапнинг маънисига гоҳ етиб, гоҳ етмай, у ён-бу ёнга кириб чиқаётган бегубор нигоҳларнинг маъсумгина боқишларидан ўзини қўлга оларди яна... Кун пешиндан оққунча она қанча ёлворди, йиғлади, сўзлади — ўзи ҳам билмайди. Охири соҳа соқоли оппоқ отахон фотиҳага қўл очди: "Қизим, сиз бу дунёда энг катта савоб олмоққа талабгор экансиз. Илоҳи, шарофатидан Худойимнинг ўзи сизни баҳраманд этсин..."

Опа кеч кирай деб қолганда эрининг икки нафар фарзандини қўлларидан тўтганча ўзига азиздан-азиз бўлиб қолган кўча томон бурилди:

- Ана у чорбоғ сизнинг боғингиз. Адангиз сизни интизор бўлиб кутиб ўтирибди. Эртага у киши билан бирга бориб ойжонингизни ҳам албатта олиб келасизлар, — деди йигитчанинги юзларидан ўлиб. Сўнгра қизнинг қўлига хафсала билан тўрт букланган хатча тўтқазаркан, қулугига шивирлаб қўйди. «Буни адангага бериб қўй...»

Болаларини кўриб хангу манг бўлиб қолган ота суянганидан уларни бағрига босганча хўнграб йиғлаб юборди. Дам унсизинг, дам бунисининг юз-кўзларидан ўларкан, ўзини қўярга жой тополмас, лекин уларнинг қандай кириб келишганини суриштиришга ҳеч сўз йўқ эди.

Қизча зийраккина экан. Отасига хатни беришдан олдин секин пайт пойлаб кўз югуртирди: «...Берган нон-тузингизга рози бўлинг. Агар мендан ризолик сўрасангиз, ҳеч қачон болаларингизнинг ба-

Мавлудахон ая тўққиз кундан буён касалхонада ётарди. Кичик ўғли Хайриддин ҳаммиша унинг ёнида. У онасининг тезроқ тувалиб кетиши учун ҳамма шартга тайёр. Лекин Хайриддиннинг қўли жиндай юпқарок. Ёшлигидан бир оёғини оксаброк босади. Фарзандлари ҳали ёш. Ҳарқалай рўзгорини ўчма-ўч бўлсаям тебратиб турарди. Хайриддин эрталабда аясига маслаҳат солди.

- Ая, тузукмисиз?

- Шукр, болам. Анча энгил тортиб қолибман. Энди уйга бориб болаларингдан хабар олиб кел, болам.

- Битта маслаҳат бор, ая. Қўйнинг биттасини бозорга олиб чиқсам, деб турибман.

- Йўқ болам, уйда битта қўй қолса, маъраб тинчлик бермайди. Сен ҳеч хижолат бўлма. Аканг келса айтаман.

Дўхтир ёзиб берган дориларни олиб келиб бер, дейман. Ҳарқалай акангнинг топиш-тутиши яхши.

Тўланбой худди шу паллада хона эшигини очиб ки-

риб келди. Унинг қўлидаги салафан халтада алланима бор эди. Тўланбой онасининг ёнига яқинлашиб, қўлидаги халтани столга қўйди.

- Яхшимисиз, ая?

- Тузукман, болам. Ўзинг

деб айтишди.

- Мендан ҳам пул қочиб турибди. Ўзинг бир иложини қиларсан. Шу кетишда банкрот бўламан шекилли.

Она ҳеч нарса демади. Чунки у катта ўғлининг жиндай

ўшани сотиб олгани кетаётганди.

Катта ўғил аясидан пулни аяб, ёлғон гапни айтганди. Унинг қалбига битта иш маҳкам ўрнашиб қолганди. Ховлидаги тўрт туп теракни кеси-

сиб олай деганда, аяси унамаган, тераклар ҳали етилгани йўқ, дея кестирмаган эди. Орадан йигирма йил ўтиб кетсаям, катта ўғил ўша кекни унутмай

келаётганди.

Тўланбой ўридан туриб, онаси билан хайрлашди-да, кўчага чиқди. Бозорга сой томондан тиккалаб ўтиб бормоқчи бўлди. Пиёда ярим соат юрса, бозорга етади. Шу паллада майдалаб ёмғир ёғиб турарди. У сойга қурилган осма темир кўприқдан ўтиб бораётиб, бирдан оёғи тойиб кетди. Олдинга мункиб, сой суви-га шалооп этиб қулади.

Яхшиямки, ўтиб бораётганлар унинг йиқилганини

тинч-омонмисан?

- Катта неварангизни ўқишга жойлайман, деб уч кундан буён овора бўлиб юрибман.

- Майли болам, тирикчиликдан ҳам қолма. Болаларингиз ўқит. Агар имконинг бўлса, мана шу қоғозга ёзилган дориларни олиб келиб бер.

Тўланбой онаси узатган қоғозни олиб, укасига қаради.

- Ҳамма дорилар неча сўм экан?

- Йигирма икки минг сўм

оқибатсизроқ эканлигини биларди. Тўланбой тўққиз кун деганда, икки бор келиб хабар олди. Аммо дори-дармонларга чиқим қилишни хушламай, чиқиб кетаверди. Ҳозир ҳам Тўланбойнинг белида 480 минг сўм пул бойлоқлик турарди. У онасидан хабар олиб, бир йўл мол бозорига ўтишни режалаштириб келганди. Битта танишининг сигирини 480 минг сўмга бойлашиб қўйган,

ОНАДАН АЯСДАН ПУЛ

Бўлган воқеа

Комилжон НИШОНОВ

... Мактабни битираётган пайтимда отамнинг оғир касалликка чалганини маълум бўлиб қолди. Тирикчилигимиз отамнинг топгани орқасидан эди. Оиламиз қийинчиликка учради. Мен эса ўқишга кирмоқчи бўлиб юрганим учун тинимсиз китоб ўқиб, дарс тайёрлардим. Отамни Тошкентга олиб кетган амаким кўп ўтмай уни олиб қайтиб келиб қолди. Шифокорларнинг айтишича, унинг касали анча ўтиб кетган экан. Отам ҳеч бўлмаса катта фарзанднинг тўйини кўриб кўз юмишни орзу қилибди. Бу гапни амаким онамга айтгач, улар нардан бери йиғиниб тўй қилиш тараддудига тушиб қолишди. Оиланинг катта қизи бўлганим учун турмушга чиқиб, отамнинг армонини ушатиш менинг зиммамга тушаётганди.

Орузларимдан кечисим, амакимнинг қўшниси бўлган Тиловберген исмли йигитга турмушга чиқишим керак эди. Начора! Онаминг қистови билан амакимнинг хотини мени Тиловберген билан учраштиради. Аслида уни кўрмасам ҳам бўлар экан. Тўй кунини ўз ажалимни кутгандек кутдим. У кўпол, анчайин ўзига бино қўйган йигит эди. Менинг қаршилик кўрсатишим отамнинг кўнглини синдириши, бу дунёдан тўй кўрмай ўтиши мумкинлигини ўйлаб, бу тўйга рози бўлдим.

Тўй айна баҳорнинг дала ишлари авжига чиққан кунларга тўғри келди. Отам тўй кунини хурсандлик билан меҳмонларни қарши олар, чечраси табассумдан ёришиб кетганди. Бу манзарани ичкари ўйинг девазасидан юм-юм йиғлаб кузатиб турарканман.

- Майли-да, ҳеч бўлмаса отамнинг армони ушалади-ку. Эрим билан амаллаб тил топишиб оларман. Уйдагиларни ёмон кишиларга ўхшайди-ку! Нима бўлса ҳам пешонадан кўрарман, - деб ўйлардим.

Хуллас, тўйдимдан кейин отам икки ойгина яшади. У мендан рози эди. Отамнинг армонини ушатдим, ўз орзу-армонларимни кўмдим. Чунки, тўйдан сўнг бир ҳафта ўтгач келинлик либосларини дала кийимига алмаштириб ишга чиқдим. Тиловбергенларнинг анчагина шולי ёқладиган ерлари бор экан. Кечгача сув кечиб, тиним билмасдан ишлардим.

Уйга чарчаб, аранг етиб келсам-да, яна кир ювиб, нон

ёпар, эртанги кун учун овқат пишириб кўярдим. Тўғри, қайнона-қайнонамларим ҳалимгина, бировга озор бермайдиган яхши кишилар эди. Лекин уларнинг бу фазилатларини эримнинг кўрслиги ювиб кетарди. Тиловберген қайсиқидорорада ишларди. Далага умуман чиқмас, дам олиш кунларини дўстлари билан ўтказарди.

Мен ўзини учун бир хизматқордек эдим. Вақти келиб ўғил

- Сен отангинг дуосини олгансан-да, болам. Худого шукр, ҳеч кимдан кам эмассан. Сенинг ҳаётингдан кўнглим тўк, - деди онам бечора.

Ростдан ҳам бировдан кам эмасдик. Рўзгоримиз бадастир бўлса-да, йиллар давомида ёлғиз яшардим. Қайнона-қайнонам оламдан ўтишгач, қайнонам ҳам ҳар замонда бизникига келиб кетарди, биз билан унча ишлари ҳам йўқ эди. Мен

ҳам бир хил кечди. Бирор туйғудан титрамадим. Рост. Баъзи дўгоналарим севишиб турмуш қуришди. Уларнинг ҳаётида турли муаммолар бўлса-да, барибир бахтли яшадилар. Умрларидан рози ўтдилар. Мен эса...

Биласиз, уйимиз аэропортнинг ёнида. Баъзан чиқиб келиб кетаётган самолётларни олисдан томоша қилиб турардим.

Бир кун кўчани айланиб, икки кита нон олиб қайтаётгандим. Қуз пайт эди. Яхши кийиниб олган бир киши уйимиз ёнидаги бекатда турарди. У асабийла-

миз уни уйига олиб кетди. Мен эса шу ерда келинга қарашиб қолдим. Эрталаб у ҳаммамиз билан хайрлашиб самолётга ўтириб жўнаб кетди. Бу киши ҳаммага ёқиб қолганди. Очиғини айтсам, мен ҳам унга бефарқ эмаслигимни ҳис қилардим. Ёшим ўтган бўлса-да, ҳали кўркам эдим. Биринчи марта ўзимга ёқадиган кийимлар харид қилдим. Негадир уни кутардим, аммо, ўзимдан буни беркитишга ҳаракат қилардим. Хувиллаб ётган уй-жойларим кўзимга оловдек кўринар, ҳамма ёқни саришталашдан чарчамасдим. Ваҳоланки, бу туйғу мен Тиловбергендан излаганим муҳаббат эди, назаримда. Лекин буни ўйлашга уялардим. Ахир мен набирали, келин, кув ё кўрган аёл бўлсам...

Бир оқомом эшигимиз тақиллади. Югуриб бориб очсам, ўша шифокор, жилмайиб турибди. Хурсанд бўлганимдан йиғлаб юбордим. Умримда ўзим учун ҳеч кимдан ҳеч нарсаси сўрамагандим. Раҳмонли исмли бу кишининг кимлигини, оиласини билмай туриб севиб қолгандим. У шу кеч мен билан бироз гаплашиб, чой ичди-да, хайрлашиб чиқиб кетди. Қаерга кетганини ҳам айтмади. Мен ҳам сўрамадим.

Эрталаб у ўзи операция қилган қариндошимиз билан бирга уйимизга келди. Менга... Совчи бўлиб келишимиз...

Буни эшитиб ҳаяжондан ўзимни йўқотиб қўйдим. Шу ёшга етганимда бировни ёқтириб қоламан деб ўйламагандим. Фарзандларим бу гапни эшитиб хафа бўлишди. Раҳмонлини ҳақорат қилмоқчи ҳам бўлишди. Улар учун умримни бағишлаган бўлсам-да, қолган умримдан озгинасини ўзимга бағишлашимга болаларим кўнишмоқчи эмас. Ахир мен ҳали жуда қариб кетмаганман-ку. Наҳотки бу шармандалиқ саналади? Раҳмонли ҳам иккита қизини узатиб юборган, ун йилдан буюн бировга кирини ювдириб, овқатини пиширтириб яшар экан. Икки ёрти бир бўлса нимаси ёмон? Ёки унга турмушга боқисам фарзандларимнинг боши эгилармикан? Нима қилсам экан? Ахир мен ҳам инсонман, ҳаётимни ўзим ҳал қилишга ҳаққим йўқмикан? Сизлар нима дейсизлар?

НУРСУЛОВ.
Авезжон БЕКМУРАТОВА
ёзиб олди.

ЙИЛЛАР БЎЙИ КУТГАН ЭДИМ...

кўрдик. Тиловберген туғруқхонадан тантана билан олиб чиққанида, унга инсоф кирибди, дея қувондим.

Аммо шундан кейин у Тошкентга кетиб бир ойдан сўнг келди. Мен болам билан овора эдим. Орадан йиллар ўтса ҳамки Тиловберген билан бирор марта чин дилдан суҳбатлашиб ўтирмадик. У шунчаки расмий муомалада бўлар, хотинлик вазифам ҳам шунга яраша эди. Бир фарзандимиз тўрт нафарга етди. Бу орада эримнинг лавозими кўтарилди. Миш-мишларга қараганда у бир аёлга уй олиб бериб, никоҳ ўқиттириб ҳам олганмиш. Нима қилай? У билан муроса қилиб яшамай иложим йўқ эди. Бир этак бола билан қолган онам менинг шу ҳаётимдан хурсанд эди.

болаларимни тарбиялаб, шуларнинг ташвишлари билан банд бўлардим. Фақат бир нарсани, эрим билан дастурхон устида чақ-чақлашиб ўтиришни, болаларнинг ташвишларини бирга баҳам кўришни истардим. У эса эрта кетиб, кеч келар, рўзгорга истаганимча пул берар, шу билан ўзининг эрлик, оталик вазифасини бажарган ҳисобларди. Шунга ҳам шукр қилардим. Урмасди, сўкмасди. Даригутгани эса ширин сўзлари эди, холос.

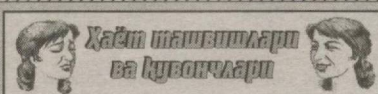
Фарзандларим ўқиб, кейинчалик ишга киришди. Қизларни турмушга бериб, ўғлимни уйлантирдик. У Тошкентда ишларди. Бир-икки йиллик шолимизни сотиб, пулига унга икки хонали уй ҳам олиб бердик. Шундай қилиб умрим ўтди. Бир кун эрим тўйдан каттик маст бўлиб келди. Шу ётгани билан эрталаб уйғонмади. Унинг маъракалари ўтганидан кейин, ҳайхотдек хонадонда ёлғиз қолдим. 48 ёшга чиққанимда дунёда қиладиган барча ишларим пўнага етди. Ҳаммани қувонтирган, ҳаммани йиғлатган, куйдирган, суйдирган туйғу - муҳаббат нималигини билмай яшардим. Кўнглим ҳам, умрим

шиб соатиға қарар, сигарет тутаётган татари. Мен яқинлашганимда: - Кечирасиз, шу яқин орада турнаса бўладиган жой йўқми? Меҳмонхонадаги хонамини топириб юборгандим. Самолётимиз бугун учмайди дегани бўлибди, - деди шарррос қуя бошлаган ёмгирдан пана бўлиш учун бел кат остига сумкаларини қўяркан.

Бу вақтда меҳмонхонадан жой топиб бўлмайди. Нима қилиш керак? Таваккал қилиб уни уйимизга таклиф қилдим. Кеч бўлса-да. Овқат қилдим. У институтда ишлар экан. Шифокорлар анжуманига келиб, шерикларидан қилиб кетибди. Умримда биринчи марта овқат устида эркак киши билан чақ-чақлашиб ўтирдим. Кўнглимда ёғду пайдо бўлгандек, вужудим титради. Бу эркак билан кўп йиллардан буюн танишдек эдим.

У истаралиқкина, гап-сўзлари мулоийимгина. Ўзимни қўлга олиб, эрталаб у билан совуққина хайрлашдим. Орадан кўп ўтмай бир қариндошимиз оғир касал бўлиб қолди. Унинг ўғли анча топармон-тутармон бўлган учун Тошкентдан шифокор олиб келибди. Оғир операция муваффақиятли ўтди. Биз касалхона йўлагига турар, Тошкентдан келган машҳур шифокорни кўргимиз, ташақкур билдиргимиз келарди. Бир пайт қариндошимизнинг ўғли оқ халат кийган киши билан бошлаш ҳовлига чиқди. Халиги шифокор сигарет тутатиб биз томонга кела бошлади. Бир пайт бундоқ қарасам... Уша менинг уйимдан бир кеча меҳмон бўлиб кетган киши! У ҳам мени таниди. Келиб сўрашиб, яна ичкарига кириб кетди. Қариндоши-

Мастура холанинг қизига совчи келгандан бери тўйнинг сарф-харажатлари ҳақида ўйлаб қийналади: "Қизим тушмагур келиб-келиб фалончиларнинг ўғлига кўнгли кўядими?! Агар сарпо-сурегини қудамнинг кўнглидагидек қилсам, келин бўлиб тушганидан кейин ранги-рўйини чиқармас нима қиламан?". Бунинг устига эри касалманд, қизи институтда контрактда ўқийди. Қолаверса, оиласида жўжабирдек жон "ейман-ичаман", деб турибди.

ТЎЙ НЕГА БУЗИЛДИ?

икки энлик дафтарни Мастура холага узатди) кўз қирингизни ташласангиз. Қами бўлса ўзингиз тўлдирарсиз, - айёгона, қулиб қўйди. Мастура хола қозога кўз қирини ташлаши билан ранги-рўйи оқариб кетди.

Мастура холанинг ранги ўзгарганини қудаси дарров сездди. Аммо сир бой бермай:

- Ҳозирдан келишиб олайлик. Тўй дастурхонига 500 та одам айтмасди. Чалари 40 та тоғорадан кам бўлмаслиги керак. Ахир биттаю-битта ўғлимни уйлантиряпман. Қозонбошига, совчаларга кўнглингиздан чиқарганингизни ташлайсиз. Вой, хаёлимдан кўтарилай дебди-я, сарпога менга нима қўясиз?, - деди.

Мастура холанинг дами ичига тушиб кетди. Кейин ўзини қўлга олиб:

- Сарполарни ўз-ўзимизга қилсам... келишган холда. Сизга одмигина кийим қилсам, хафа бўлмайсизми? - деди ийманибгина.

Салтанат опа нописандлик билан:

- Бир камим одамларга томоша бўли-

қилайлик", - деб оғиз очди. Қудаси эса:

- Агар менинг шартимга кўнмасанглар, тўй бўлмайди. Мен ҳам қиз чиқарганман. Қудамнинг кўнглидагидек қилдим. Ахир тўй тўйдаги бўлиши керак-да, - деб ўйдан беҳурмад қилиб чиқариб юборди. Қудаларнинг машмасидан кейин Уқтамжон ва Нигорахоннинг ўртасига ҳам совуқлик тушди. Уқтамжон онасини гапига кириб кейинги учрашганида Нигорахонга:

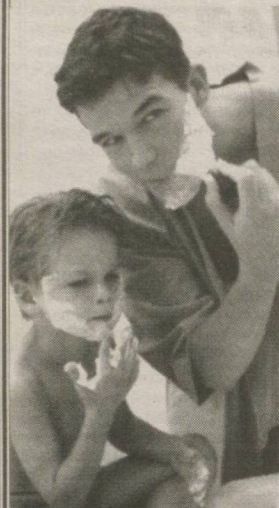
- Оналаримиз келишигагина

қудалар бир-бирлари билан келишолмай, тўй бузилди. Бу воқеадан кейин Мастура хола ўзини ўнғилмай, бир неча кун касал бўлиб ётиб қолди. Хотин-халажар, дўст-душманлар ичида юзи шувёт бўлди. Нигорахон эса ҳаммасини кеч англаган эди.

Мастура холанинг бошидан кечган воқеаларни сизга ҳикоя қиларканман, дилмига кир фашлик ботди.

Сиз қандай фикрдасиз, мухлислар?
Адиба УМИРОВА

ХАВФСИЗ УСТАРА ХАВФСИЗМИ?

ХИССИЁТ, УКУВ ВА АНИКЛИК БИЛАН

Авалло, яъни соқол қиртиш-лашга яхшилаб тайёрлаб олиш керак. Бунинг учун юзингизни терини куйдирмайдиган ҳароратдаги иссиқ сувда бир неча қайта ювинг. Соқол-мўйлов-нинг қаттиқ туқлари янаям яхшироқ юмшаши учун сочиқни иссиқ сувда ҳўллаб, компресс тайёрлаш ва бир неча дақиқа юзга босиб туриш зарур. Шун-

Аксарият ўсмирлар илк мартаба оиланинг катта ёшли эркакларига тақлидан кўлларига устара олиб, соқол қиртишлайдилар. Табиийки, бунда улар юз терисини соқол-мўйлов олишга тайёрлаш, қиртишладан олдин юзга кўпикланувчи, кейин эса терини юмшатувчи кремлар суртиш ҳақида ҳеч қандай маълумотга эга бўлмайдилар. Оқибатда баъзи эркаклар учун бу жараён юз терисининг ачишиб оғриши, устара кесган жароҳатлар каби ёқимсиз машғулотга айланади-қолади. Аслида эса, мутахассислар ҳар кун эрта тонгда соқол олишдан-да ёқимлироқ ва қизиқарлироқ иш йўқлигини таъкидлайдилар. Фақат бунинг учун айрим ўзига хос жиҳатлардан хабардор бўлиб қўйиш керак, холос.

дан кейин юз терисини тозаловчи исталган кремдан суртиб, бир неча дақиқа ушлаб турунг, сўнг илик сувда ювиб ташланг. Бу тери орасидаги туқларни чиқариб олиш учун зарур.

КўПИҚДА ГАП КўП

Энди юмшаган соқол-мўйловни яхшилаб совунлаш керак. Бунинг ҳам ўзига яраша сир-асорларни бор. Махсус крем ёки кўпикланувчи воситани юзингиз нам терисига суртиб, икки-уч дақиқа давомида туқларга кремнинг таркибидаги махсус компонентларга тўйиниш имкониятини беринг. Шундан сўнг соқол қиртишладан киришиш мумкин. Ҳа айтганча, кремни юзга суртиш учун махсус совун чўтка (помазок) ишлатишни маслаҳат берамиз. Лекин чўтка сотиб

олишда унинг сифатига эътибор бериш керак. Ҳозир бозорларимизда кўпайиб кетган сунъий мўйли чўткалар терига ёмон таъсир кўрсатади. Яхшиси, бўрсиқ ёки олмаҳон мўйидан тайёрланган чўткалардан фойдаланган маъқул. Улар бир томондан совунни яхши кўпиртира, иккинчи томондан терини уқалаш хусусиятига ҳам эга.

Бундан 20-30 йиллар бурун венерологик касалликлар (жинсий аззолар орқали ўтувчи тери-таносил касалликлари, қадимги сеаги, ишқ-муҳаббат илоҳиси Венеранинг номидан олинган) ҳақида гапириш уят саналарди. Бу хусусда фақатгина венеролог-шифокорларгина батафсил ва тўлиқ маълумот бера олишарди. Бугунга келиб бу касалликлар ҳақида матбуотда кўп ёзилмоқда, махсус адабиётлар ҳам бисёр, яъни аҳолида тери-таносил касалликлари (ТТК) борасидаги маълумотлар етарлича. Лекин, мутахассисларнинг таъкидлашларича, негадир Венерадан "мерос" дардлар унчалик ҳам камаймапти. Аксинча, маълумотларнинг кўплиги ва ҳаммабонглиги бу борада янги-янги афсоналарни келтириб чиқармоқда. Қуйида ана шу афсоналарнинг айримларига мутахассисларнинг изоҳи тавсия этилади.

ВЕНЕРАДАН "МЕРОС" ДАРДЛАР

БИРИНЧИ АФСОНА

Кундалик ҳаётда ҳам тери-таносил касалликларини юктириб олиш эҳтимоли кўп.

Бу фикр фақат назарий жиҳатдангина тўғри. Чунки аксарият тери-таносил касалликларини кўзгатувчи микроблар, жумладан гоноккок ёки трепонем ўз муҳитидан чиққач, ташқи оламда 30 сониядан ортқ яшай олмайдилар. Шу боис, масалан, бемор тишини тозалалаган чўткадан даров фойдаланган кишигина касални юктириши мумкин. Аммо бу ҳам нисбий ҳол.

ИККИНЧИ АФСОНА

Ҳар қандай тери-таносил касалликларини икки-уч кунда даволай оладиган хагдорилар (таблеткалар) туркуми мавжуд.

Афсуски, ҳали барча турдаги тери-таносил касалликларига бирдек даво бўладиган хагдорилар яратилмаган. Шифокор тери-таносил касалликларининг турига қараб антибактериал воситаларни тавсия этади. Масалан, ҳаммадан ҳам яхши самара беради. Муолажа учун қандай дори воситаларини танлашни ва қабул қилиш давомийлигини шифокор белгилайди. Ҳар бир аниқ ҳолатда ўзига хос муолажа зарур.

УЧИНЧИ АФСОНА

Тери-таносил касали бор бемор билан бир марта алоқа қилганда дардин юктириш эҳтимоли кам. Агар бемор билан узоқ вақт бирга яшасанг, касал бўлишинг аниқ.

Аслида инфекциянинг организмга тушиши ва касални юктириш учун тери-таносил касалликлари билан оғриган бемор билан бир марта яқин алоқада бўлишнинг ўзи kifфоя. Биринчи мартада касал юқмаслиги каби бахтли тасодифлар эса жуда камдан кам учрайди.

ТўРТИНЧИ АФСОНА

Тери-таносил касалликларини батамом даволаб бўлмайди. Уларни бир марта юктирдигини, тамом, бир умр ўзини сездириб туради.

Бу фикр аслида 19-асрда - ҳали сифилис ва гонорейни даволаш учун самарали воситалар мавжуд бўлмаган пайтда пайдо бўлган. Бугунги кунда эса тиббиётчиларимизнинг қўлида зарарли микробларни бирдангина "қириб ташлайдиган" дори воситалари мавжуд. Дард икки ҳолатда қайталаши мумкин: биринчидан, бемор шифокорга учрашмай, ўз-ўзини даволаган ёки, иккинчидан, шифокорга учрашса ҳам, унинг тавсияларини умуман бажармаган бўлса.

Азизлар! Афсуски, билиб-билмай зино кўчасига кириб, бузуқ аёллардан тери-таносил касалликларини юктириб олаётган ва уни ҳалол-покиза аҳли аёлига ҳам юктираётган эркаклар йўқ эмас. Тери-таносил касалликларидан сақланишинг энг яхши ва маъқул йўли зинодан сақланиш эканини унутманг.

УСТАРА ҲАҚИДА

Энди бемалол кўлга устарани олсак бўлаверади. Писка(лезвонинг)нинг албатта ўткир бўлишига эътибор беринг. Яхшиси ҳар сафар соқол олишда янги писка ишлатилган маъқул. Чунки бу масалада тежамкорлик ярамайди. Ўтмас устара, аввало, соқолни ёмон қиртишлайди. Қолаверса, туқларни юлиб олиши оқибатида терини ачиштиради, шилиб олади ва қичитади. Бундай бўлмаслиги учун устарани тез-тез иссиқ сувда чайиб, мўйларнинг ўсиши йўналишида юритиш керак. Тўғри, иякнинг устара тегиши қийин бўлган айрим жойларида уни тескари томонга қараб ҳам юритишга тўғри келади. Аммо бунга берилиб кетмаслик керак. Чунки хатто устара ўткир бўлса-да, айнан ана шу тескари қиртишладан ҳам терига зарар етказилади. Қиртишладан юзлардан бошлаш керак. Иякдаги соқол ҳамда мўйловни охирига қолдирган маъқул. Негаки, айнан юзининг шу қисмида мўйлар қалин ва қаттиқ бўлади. Шу боис уларнинг кўпроқ вақт крем таъсирида юмшаб тургани дуруст. Яна бир маслаҳат: соқол қиртишладан пайтда юзни кесиб олмаслик учун устарани иссиқ сувда тез-тез ва яхшилаб чайиб ташлаш зарур. Агар ҳар қанча эҳтиёт бўлганин-

гизга қарамай, юзингизни кесиб олсангиз ва ярадан қон оқа бошласа, унга 3 фоизли водород пероксидида ёки йодда намланган тоза пахта босинг. Лимон-танин аралашмали спиртдан фойдаланса ҳам бўлади. Бунинг учун 3 грамм танинини ярим стакан тиббиёт спиртида эриштиб, унга яримта лимон шарбатини қўшинг. Бу муолажалар қонни даров тўхтаатади.

ЭНДИ НАВБАТ ТЕРИГА

Соқол-мўйловни қиртишлаб бўлгандан сўнг албатта терига ишлов бериш тавсия этилади. Бунинг учун юзни совуқроқ сувда чайиб ташланг ва юмшоқ сочиқ билан ишқаламай артинг. Агар юз терингиз ёғли бўлса, қиртишладан сўнг уни атир (одекалон) ёки резорциннинг 2 фоизли сувли эритмаси ёхуд камқар спирти билан артиш керак. Шундан сўнг терига бирорта ёғсиз кремдан суртиш тавсия этилади.

Мабодо, юз терингиз ёғсиз ва кўрүк бўлса, тоза пахтани атирга ботириб, артиб чиқинг, сўнг юмшатувчи крем суртинг. Агарда юз терингиз атирга таъсирчан бўлса, яхшиси терини ароқ билан артинг. Бунинг учун 1/2 стакан ароққа бир неча томчи салицил ёки бор кислотаси қўшинг. 3 фоизли борли спирт ва 1 фоизли салицил спирти терини яхши тозалайди.

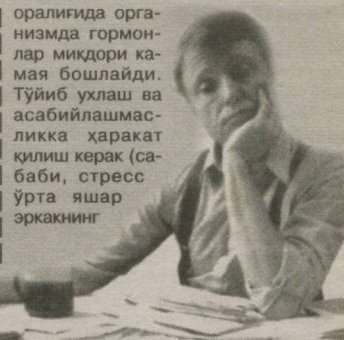
БИЛМАСАНГИЗ, БИЛИБ ҚЎЙИНГ!

* Бақир-чақирни яхши кўрайдиган, ўзига бино қўйган, тажовузкор, кўрс эркаклар никоҳ узуги тақиб юрмагани маъқул экан. Чунки узук орқали оз-оздан қонга тушадиган тилла боис бир неча йил ўтиб, бундай кишиларда гипертония (қон босимининг ошishi) касаллиги бошланиши мумкинлиги тадқиқотлар давомида исботланди.

* 40-45 ёшларга боргач, эркак киши ҳафтасига ҳеч бўлмаса бир марта 150-200 грамм миқдорда дуқакли экинлар, нўхот, ясмиқ еб туриши керак. Улар таркибида мавжуд бўлган инозитол пентакисфосфат эркакларда простатит ва қовуқ ости беши аденомаси ривожланишига тўсқинлик қилар экан.

* Деярли барча ҳайдовчиларнинг машинасида ёки гаражида таъмирлаш ишларидан сўнг қўлларни артадиган мой латта бўлади. Аммо ана шу латта соғлиқ учун ниҳоятда зарарли эканлигини барча эркаклар ҳам билишмаса керак. Ҳар сафар мойли қўлни артганда бу латтага таркибида кўрүгшин, оғир металллар тузалари ва бошқа зарарли чўкмалар бўлган бензин ва мой ўтириб қолади. Бензин ва мой буғланиб кетади, кўрүгшин ва тузалар эса латтада қолади. Қўлни бу латтага артганда терига ана шу зарарли воситалар сингиб, экзема, дерматит каби аллергияли тери касалликларини келтириб чиқариши мумкин.

* Ўзларида ўрта яшар кризиси бошланди, деб ҳисоблайдиган аксарият эркаклар аслида андропоуза(аёллардаги менопаузанинг эркакча варианты)ни бошдан кечираётган бўлишади. Андропоуза одатда депрессия, жинсий фаолиятнинг бузилиши билан намоён бўлади. Шу боис австралиялик шифокорлар 40 ёшдан ошган эркакларга кўпроқ сабзавот, мева, гўшт ва сўт маҳсулотлари, балиқ истеъмол қилишни, жисмоний тарбия ва спорт билан шўғулланишни, кўп ҳаракатланишни, мунтазам тиббий қўриқдан ўтиб туришни тавсия этишади. Шунингдек, қондаги гормонлар миқдорини текшириб туриш зарур. Чунки 40-55 ёшлар

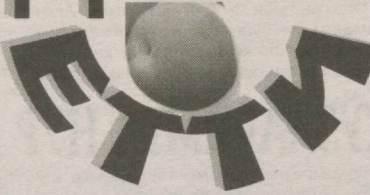
оралигида организмда гормонлар миқдори камай бошлайди. Тўйиб ухлаш ва асабийлашмасликка ҳаракат қилиш керак (сабаби, стресс ўрта яшар эркакнинг энг асосий душманларидан бири ҳисобланади).

* Сочининг ёғли ёки ёғсиз, сийрак ёхуд қалинлигидан қатъий назар эркаклар сочларини 4-5 кунда бир марта ювиб туришлари шарт. Дерматолог-шифокорларнинг таъкидлашларича, айнан шу ораликда асабийлик ошиб, иммунитет пасаяр, соғлиқнинг умумий ҳолати ёмонлашар экан. Физиологларнинг фикрини жарроҳлар ҳам тасдиқлашмоқда. Уларнинг кузатишларича, туғилган кун арафасида ёки ундан кейин операция қилинган беморларда яранинг йиринглаб кетиши эҳтимоли кўпроқ учракан. Шунингдек, туғилган кунга ва ундан кейин бир ой ичида уйланмаслик, уйни таъмирлашмаслик, жиддий қарорлар қабул қилмаслик тавсия этилади.

ДАРМОН тайёрлади.

ЎРИКДАГИ

Шифобахшлиги жиҳатдан ўрикка тенглашадиган мева йўқ. Ўрикнинг томирдан тортиб, баргигача шифобахшдир. Шу боисдан халқимизда «ўрик эккан дард кўрмас», деган нақл бор. Қуйида ушбу шифобахш меванинг саломатликка дахлдор бўлган етти хосияти билан танишасиз.

ХОСИЯТ

ИЧНИ ТОЗАЛАЙДИ

Ўрикнинг ҳамма тури саломатлик учун фойдалидир. Биринчи навбатда у ични тозалайди. Чунки ошқозонда йиғирма дақиқа ичида хазм бўлади. Ана шу хусусияти билан меъда, ошқозон, ичак йўллари тез юмшатиб, тўйинтириб, улардаги борки губорни ўзига сўриб олади. Ичаклар эса кенгайиб, ич яхшироқ юриша бошлайди.

Хаттоки, ўрикни бир бор тўйиб истеъмол қилган одам, ошқозон-ичак йўлларига ўтириб қолган ёпишқоқ чўкиндилардан бир мунча тозаланиб олиши мумкин. Айнан ана шундай чўкиндилар касаллик кўзғовчи бўлур. Улар ичакларни мўртлаштириб-дагаллаштириб, овқат хазм бўлишини қийинлаштиради ва вужуднинг тезроқ қаришига сабаб бўлади.

Олдинги авлодларимиз ҳафтада бир кун фақат ўрик истеъмол қилишган. Шундай йўл билан улар ўзларини-ўзлари эмлашиб, вужудни турли-туман хилтлардан тозалаб олишган. Натижада овқат хазм бўлиши яхшиланиб, бутун вужудни қувватлантирганлар. Вужуд губорларидан тозаланса, касалликка камроқ чалинади. Дори-дармонларга эса эҳтиёж сезмайди.

Баъзилар ўрик ҳўл мева, баданда совуқлики ошириб юборади, дейишиб, ундан бир-икки дона ейиш билан кифояланишади. Аслида ундай эмас. Ўрик қувват дорисидир. Уни тўйиб евяриинг.

ЮРАКНИ БАКУВВАТ ҚИЛАДИ

Ўрик юракнинг ҳақиқий дармонидир. Бунинг сабаби шунки, ўрикдаги шифобахш ва тўйинтирувчи моддалар тезроқ қонга ўтиб, унинг сифатини яхшилайди. Тўхтовсиз ишлаб турадиган юрак айнан ана шундай дармондориларга эҳтиёж сезиб туради. Уларсиз юрак тўқималари дагаллашиб, фаолият меъёри бўзила бошлайди.

Кўпгина ҳолатларда юрак сикилиши, дармонсизланиши ана шундан келиб чиқади. Ўрикда эса юрак тўқималарини тўйинтириб, майинлаштирувчи барча дармондорилар мавжуд. Ўрикнинг ҳўли ҳам қуритилгани ҳам бир хилда фойдалидир.

Шу боисдан кексаларимиз ўрикнинг

Ибн Синони бир неча йилдан буён тузалмаётган беморнинг олдига бошлаб келишибди. Табиб унинг томирини ушлаб кўрса, юраги зўрга уриб турган, тузалишга умид йўқ экан. Уни очик ҳавога олиб чиқиб, беҳининг остига ётқизиб қўйишларини айтибди. Беморнинг уйдагилари ана шундай қилишибди. Туну кун касалга қарашиб, толиққан ота-она ухлаб қолишибди.

Бемор эса ёта-ёта охири кечки аёздан бир оз сергақлашиб, қўлини ёнига ташлабди. Шу чоқ унинг қўли алланимага тегиб, уни қафтига олибди. Қараса, чириган беҳи экан. Чириб захар бўлиб қолган бўлса, тезроқ ўлсам ўла қолай, дея уни тилиб ебди. Уругигача чайнаб, ютиб юборибди. Жиндай ухлаб ётгач, яна уйғониб, қўллари билан пайпаслаб яна битта ярми чириган беҳини топиб, уни ҳам еб тугатибди. Эрталаб ибн Сино қараса, йиғит беҳи остида тўшақларни йиғиб қўйиб ўтирганмиш. Ота-

шарбатини вақти-вақти билан ичиб туришни маъқул кўрадилар. Дунёда ўрикни энг кўп истеъмол қиладиганлар Покистондаги Хунза дараси аҳолисидир. Бу дарада юрак касалликлари қарийб учрамайди. Юраги бақувват бўлгани учун аҳоли узок умр кечиради ва 90-100 ёшда ҳам фарзанд кўрадилар.

Бир кун ҳеч бўлмаганда етти дона ўрик еган одамда юрак сикилиши умуман бўлмайди. Ўрикни наҳорда ейиш айниқса фойдалидир. Кечаси шохидан узилиб тушган ўрикнинг дармондорилик қуввати айниқса юқори бўлади. Сабаби, ўрик кундузи кучни танасига, кечаси мевасига беради. Ҳеч қачон ўрик сайлидан қолманг.

ҚОН БОСИМИНИ МЕЪЁРЛАШТИРАДИ

Ўрик меваси қон босими борларга айниқса яхши фойда қилади. Чунки унинг сингучанлик хусусияти балинд бўлгани боис, майда қон томирларигача етиб боради ва уларини юмшатиб, кенгайтиради. Ана шундан майда қон томирларидаги тикчлар очилиб, қон таркиби ҳам шифобахш углеводлар билан бойишиди.

Қон оқимининг раванлашуви ва юрак уришининг муътадиллашуви - қон босимининг кўтариллишига ёки пасайишига йўл қўймайди. Ҳар куни уч маҳал ўрикка тўйиб олсангиз, баданингизда кенгайиш ва таранглашув юз бериб, юзингиздаги ажинлар ҳам бир мунча камади. Шу боисдан ўрикни мунтазам истеъмол қилган одамнинг пешонасига тириш тушмайди. Уйку эса ниҳоятда чуқурлашади.

Ўрик билан биргаликда бир неча кесим пишлоқ истеъмол қилинса, юрак атрофидаги зарарли тузлар эриб, баданни осонгина тарк этади. Ҳеч бўлмаганда ўрикнинг танасини кучиб турсангиз ҳам аста-секин қон босими изга туша бошлайди. Ўрик дарахти бадандаги касаллик кўзғовчи энергияни тортиб олишда бака-

она ёлғиз фарзандларини бундай ҳолатда қўришиб, анграйиб қолишибди. Бошлари қўкка етиб, табибга қуллқ қилишибди. Табиб эса уларга шундай дори-дармон ёзиб қолдирибди:

-Ховлида беҳи сероб экан. Ҳар куни уч маҳал беҳини чўкка кўмиб едирасизлар. Мевасини қайнатиб, шарбатини тўйгунча ичираверасизлар. Юм-

шаб қолган мевани эзиб(уруг-пўчоги билан) сариеғ билан қўшиб едирасизлар. Беҳининг навқирон шохини кумғонда қайнатиб, иссиғида ичирасизлар. Икки ҳафтада дард кўрмагандай бўлиб кетади.

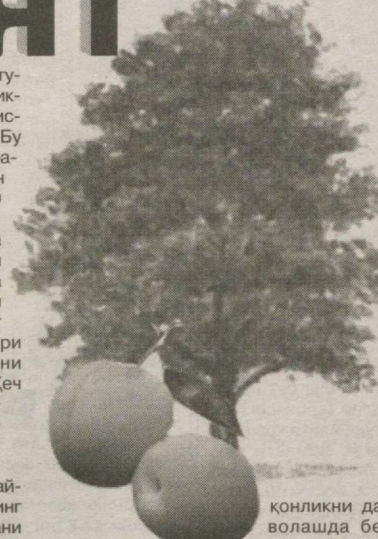
Бу мисолдан беҳининг нақадар шифобахш мева эканлигини дарҳол билса бўлади. Беҳининг мевасида ҳам, танасида ҳам, ҳатто баргидо ҳам инсонни те-

терақдан кейин иккинчи ўринда туради.

УЙКУНИ ЯХШИЛАЙДИ

Томирларда қон айланиш яхшиланган сайн тана ором ола бошлайди. Бирок ўрикни наҳорда тўйиб егач, нонушта қилишга ошқманг. Ана шунда ошқозон ва ичак йўллари яхшироқ тозаланади. Дагаллашган асаб толалари ҳам юмшаб, сиздаги ҳаяжонланиш ёки диққатпазлиқ ҳолатлари йўқола боради. Чунки ўрикда асабни босувчи малҳамлар ниҳоятда серобдир. Табобатчилар фикрича, битта ўрик, бир дона асаб босувчи доридан фойдалироқдир.

Қолаверса, ўрикнинг ўзи ҳам, унинг шарбати ҳам кам-

қонлики даволашда бе-ниҳоя фойдалидир. Чунки ўрик қонни тозалаб унинг сифатини оширади ва тўқималарни ёшартириб, уларнинг фаоллигини барқарорлаштиради. Бундай ҳолат уйқунини изга сола бошлайди. Ўрикни мунтазам истеъмол қилиб борган одам, унча-мунчага асабийлашмайди. Фикр ҳам сезиларли теранлашади. Ўрик ва унинг шарбати боши сурункали оғриб турадиган одамларга ҳам ниҳоятда қўл келади. Ибн Сино шундай тавсия қилган: камқонлилар ва уйқуси тез-тез бузиладиганлар ўрик есинлар.

ТИШНИ ДАВОЛАЙДИ

Ўрик мевасидаги дармон дорилар тишни мустаҳкамлаш хусусиятига эга. Чунки бадандаги қон қанчалик сифатли бўлса тишлар ҳам ана шунча мустаҳкам бўлади. Айниқса, ўрикнинг мағзида тишнинг соғломлигига ижобий таъсир этувчи моддалар серобдир. Шу боис-

алмашинувини кескин яхшилайди. Айниқса, болаларга беҳини кўрга кўмиб едириб бориш фойдалидир. Айтишларича, қайнатилган ёки кўрга кўмилган беҳини мунтазам истеъмол қилганлар ошқозон, бўйрак, жигар хасталикларига чалинмас эканлар. Яна шунини айтиш ҳам фойдалики, беҳи ҳиди асаб тизими фаолиятига ижобий таъсир кўрсатар экан.

дан улар милқда ва тиш атрофида моддалар алмашинувини яхшилайди. Шамоллаш ҳолатларини чекинтиради.

Агар тишингиз оғриётган бўлса, ўрикнинг илдииздан, шохчаларидан ва баргидан қайнатма тайёрлаб, оғзингизни чайсангиз тишдаги чириш аломатларини тўхтатиб, уларни дезинфекциялайди ва илдиизини қотириб, мустаҳкамлайди. Тишингиз оғримаган тақдирда ҳам ана шундай қайнатмани тайёрлаб, тишларни чайиб турсангиз, тиш касалликларининг олдини олади.

БОДГА ШИФО БЎЛУР

Одамларда оёқ оғриги кўпроқ учрайди. Бу албатта оёқларда қон айланишининг ёмонлашувидан ва қон ишлаб чиқариш маромининг бузилуvidан пайдо бўлади. Утмиш авлодларимиз ўрик ўтинини ёқиб, унинг чўғига оёқларини, белларини тоблаганлар. Табобатчилар бунинг сабабини шундай изоҳлайдилар. Айнан ўрик тарашасининг чўғи шифобахш инфракизил нурлар таратиш хусусиятига эга. Бундай нур сукларда моддалар алмашинувига айниқса ижобий таъсир кўрсатади. Зарарли тузларни ҳам эритиб, тер билан ташқарига чиқариб юборади.

Шу боисдан бод касалига чалинганлар айнан саратонда бу муолажани қилиши фойдалидир. Сандалга ўрикнинг чўғидан солиб, оёқ тобланса, тер орқали шамоллаш хасталиги осонроқ кўтарилади. Яна шундайки, ўрик чўғидан таралган инфракизил нур бошқа ҳеч қайси дарахтнинг чўғида учрамайди.

Оёқ оғриги борлар ўрик шохидан кичикроқ гўлача тайёрлаб, қобиғини арчи ташлагандан сўнг уни ялангоёқ билан босиб, юмалатиб ўтиришса ҳам оғриқни пасайтиришга кўмак беради. Аёллар учун ўқлов ва жува, чекик каби рўзғор буюлари ўрик шохидан тайёрлангани маъқулдир. Улар қўлдаги чарчокни ўзига тортиб олади.

ҲАШОРАТЛАРНИ ЙЎҚОТАДИ

Ўрикни арралаганда унинг қилиғини ташлаб юборманг. Бундай тўпон уйда ҳашоратларнинг кўпайиб кетишига йўл қўймайди.

Тўпонни палос остига сепиб қўйсангиз суварак, бурга, тахтакана, ўргимчак каби ҳашоратлар йўқолиб кетади.

Бир қатор ҳолатларда ана шундай ҳашоратлар касалликларининг келиб чиқишига ва тарқалишига сабабчи бўлиб қолишлари мумкин. Сувараклар сариқ касалини келтириб чиқарувчи ҳашорат саналади. Бурга, тахтакана эса асаб касалликларини авж олдириши, турли тошмаларни келтириб чиқариши ҳеч гап эмас.

Айни пайтда ўрикнинг тўпони зах ҳидини кесиб, уйга муътадиллик бериб туради. Бу ҳам саломатлик учун муҳимдир.

кенг тарқалган. Бундай чойнинг қўриниши жуда тиниқ бўлиб, юракни қувватлантиради. Беҳининг шарбатида ҳам беҳисоб афзалликлар мавжуд. У пешобни ҳайдайди, иштаҳани очади, нафас йўллариини тозалаб, ич кетишни ҳам тўхтатади. Қайнатиб дамланган беҳини ёшу кекса бир хилда истеъмол қилса бўлаверади. Қунига уч дона ана шундай беҳини истеъмол қилган одам толиқиш касалидан фориг бўла бошлайди. Ҳаттоки, беҳининг уругида ҳам юракни ва бўйракни қувватлантирувчи малҳам мавжуд.

Шамоллашдан ва йўталдан қўтулиш учун беҳининг ичинини ўйиб, ўша жойга асал ёки думба ёғи қўйиб, манти қасқонда димлаб пиширилади.

Демак, уйингизда беҳи бўлса, сезингиз дори-дармонингиз ўзингиз билан экан. Агар ибн Сино айтганидек, беҳини кўрга кўмиб, мазага қилиб еб олсангиз, сизга дори-дармон ҳам керак бўлмайди.

Қомижон НИШОНОВ

МИНГ ДАРДГА ДАВО

Момоларимиз уйга беҳини беҳуда осиб қўймайдилар. Унинг ҳиди диққанафасликни ёзиб, одамнинг фикрини янгилайди. Айниқса, киш ойларидо одам табиятдан йироклашиб, жиндай инжиқлашиб қоладилар. Мана шундай пайтда хонада беҳи ҳиди анқиб турса, асабни тинчлантиради. Утмишда беҳининг баргидан, шохларидан ва қобиғидан чой дамлаб ичиш анча

ЎТИРГАН ҚИЗ ЎРНИНИ ТОПСА...

Оила бўлимига кўнғирок қилган аёл:
- Дугонам жуда самимий, қалби пок қиз, фақат унинг бўйчан ва дуркунлиги сабаб бахти очилмапти чоғи, шунинг учун ҳам сизларга муножаат қилаётганим, - деди.

Мен у аёлга дугонаси тахририятга келишини айтдим. Эртаси кунги ўша аёл бўйчан дугонасини бошлаб келди. Ниҳоятда тортинчоқ бу қиз берган саволларимга минг истиҳола билан, қимтини жавоб берарди. Айни совиқлар келадиган вақтда онаси, кейин адаси оламдан ўтиб қолишган экан. Аккаларининг қарамоғида қолган, унинг тақдирини билан келиноилар қизиқибди.

- Уйини ёғ тушса ялағудек қилиб қўядиган, қирларни яшнатиб ювдиган, мазали овқатлар тайёрлайдиган, болаларига парвона бўладиган дастурни ким ҳам қўлидан чиқаришни хоҳларди. Шу сабаб ҳам акалари дугонамни ишлатмади. Аккаларининг юзидан ўтмаган қиз ўз орзуларидан воз кечиб, мана 35 га кирса-да, шу ҳовлида қумтош бўлиб ўтирибди. Ахир унинг

ҳам ўз ҳаёти, оиласи бўлиши керак. Нима қипти гавдали бўлса. Ахир соғлом, дуркун бўлса фарзандлар ҳам шунга яраша бўлади. Қолаверса, ҳаётда ўзи каби баланд бўйли, бақувват эркаклар камми?! Майли эди, 40-42 ёшлардаги, ажрашган ёки аёли вафот этган инсон бўлса ҳам. Фақат дугонанинг кўнглини тушунадиган, ҳокисор, бегубор инсонлигини англаб, унинг қадрига етадиган эркак бўлса бас.

Дугонанинг гапларидан уялиб икки юзи қизариб кетган Шохсанамга:

- Бунақа тортинчоқлик қилиб ўтирсангиз, бахтингиз очилиши қийин бўлади, - деб ҳазил-чин аралаш гапириб, бахтли бўлишни тилаб хайрлашдим.

Хайрлашдим Шохсанамнинг дугонаси айтганидек баланд бўйли, кенг елкали, энг муҳими қалби пок инсон ўқиб қолар, деган умидда бу бегубор қиз ҳақида ёза бошладим. Қани эди, бу сабри чексиз қизнинг бахти очилса...

- Оила бўлимига келганим, - дейди, мулоим овозли қизгина.
- Келинг, - дея унга юзланарканман жовдирган кўзларининг яхши кўрмаслигини англадим. Ўтиришга ундадим-да, таширининг сабабини сўрадим.

- Опажон, мен 30 дан ошайман. Агар кўзларим соғ бўлганда опа-сингилларим каби аллақачон кенг ҳовлининг келинчаги, ширин фарзандларнинг онаси бўлиб

мен каби ҳиссонан камчилиги бўлса-да, қалби соғлом инсонлар ҳам бор-ку ҳаётда, деб ўйлаб қоламан. Ва бугун журъат қилиб, бу ерга келдим.

- **Ниятларингиз қандай?**

- Ҳаётда ёнғилмаслик, курашиб яшаш шiori бўлган, фарзанди бўлса-да, тушунган, 40 ёшлар атрофидаги диёнатли инсон билан турмуш қурмоқчиман. Фақат унинг қалб кўзи очик бўлсин. Биз

КЎЗЛАРИМГА НУР БЎЛИНГ, БЕГИМ

улгураримиди?.. Аммо тақдиримга шу кўргулик битилган экан, начора.

- **Кечирасиз, кўзларингизга нима бўлган ўзи?**

- Болалигимда опачам йиқитиб қўйган экан. Ўша пайтда эйтиборсизлик қилинганлиги сабаб катта бўлганим сари асорати билина бошлади. Ҳозир қўришим жуда қийин бўлса-да, барча рўзгор ишларини уддалайман. Фақат имкониятларим чегараланган. Мен ҳам олийгоҳларда ўқишни орзу қилганим. Афсус орзуларим сароб бўлди. "Оила ва жамият" меннинг бирдан-бир овуноғим, сирдошим, маслакдошим. Бахтини излаётганлар ҳақида ўқийман-у,

бир-биримизни тўлдириб, қадрлаб, тушуниб яшайлик. Кўзим ожиз бўлгани учун ҳаётдан ёлғиз ўтиб кетишга маҳкум эмасман-ку, ахир.

- **Тўғри айтасиз. Ҳар бир инсон бахтли бўлишга, оила қуришга ҳақли. Газетани минг-минглаб инсонлар ўқийди. Улар орасида тенгингиз бўлса ажабмас.**

- Қани эди, менга сабр, ирода ва яшашни ўргатаётган газетам бахтимни ҳам топи берса...

Кўнғирок сочлари ўзига ярашиб турган бу қизнинг шахло кўзларида заифлик бўлмаганида кимлар олмас эди-я... Ноумид шайтон, газетхонлар орасидан Маҳзунанинг ҳам тенги чиқиб қолар, деган илинж билан унинг манзилни олиб қолдинг...

Аёлимнинг калта ўйловлиги туфайли ажрашганман Заводда ишлайман. Топиш-тутишим бир рўзгорнинг қозонини қайнатади. **Ёшим 42 да.** Бир ўғил, бир қизим билан яшайман. Оилани муқаддас билгувчи, масъулиятли, ширинсухан, пазанда, орасида аёл бўлса овоз берсин.

Манзилим тахририятда МАРДОН, Тошкент вилояти.

Ёшим 21 да. Олийгоҳда ўқиб орзум бор. Онам уч йил олдин оламдан ўтган. Отам Россияда ишлайди. Опам турмушга чиқиб кетган. Акам ҳам уйланган. Мен ёлғизлини қолдим. Мени тушунадиган, келишган, ҳамма шароити бор йигит бўлса, турмушга чиқмоқчиман.

Манзилим тахририятда ШАХОДАТ, Қарши шаҳри.

31 ёшдаман. Турмушга чиқмаганман. Фабрикада ишлайман. Онам билан бирга тураман. Кўринишим ҳам жойида. Мен ҳам бир оиланинг севилими бекаси бўлишни орзу қиламан. Агар ўқимшили, иш жойи тайин, ор-номусли, виждонли эркак бўлса овоз берсин.

Манзилим тахририятда НАРГИЗА, Тошкент.

Қўшининг **31 ёшга** тўлган одобли, оқила, чиройли қизи бор. Қўли ширин пазанда. Иш-жойи тайин. Ичмайдиган, чекмайдиган, ўқимшили, топармон-тутармон йигит бўлса, бахти очилишини хоҳлайман.

Манзил тахририятда, УМРИНСО, Чирчиқ.

Акамнинг кенг ҳовлида ёлғиз яшаётгани мени ўйлантиради. Чунки келиноийм оламдан ўтган. **65 ёшга** кирган бўлсаларда, соғлом ва маънили ва келишган акамга ҳамнафас бўлиб яшайдиган аёл бўлса таништирмоқчиман. Фақат у 50дан ошган, фарзандсиз, оқибатли аёл бўлса бас.

Манзилимни тахририятдан олинг.

САРДОР, Тошкент.

Ҳаётнинг қувончу-шодлиги фарзанд билан татир экан. Эримдан фарзандсизлик туфайли ажрашганман. **Ёшим 46 да.** Маълумотим ўрта. Анча йиллардан бери савдо қиламан. Фейли кенг, ўқимшили, уйим-жойим дейдиган, фарзанд кўрадиган эркак бўлса, овоз берсин.

Манзилим тахририятда РОЗИЯ, Самарқанд.

Асли қоракалпоғистонликман. Тошкентда ижарада яшайман. Маълумотим ўрта. **Ёшим 30 да.** Хотиним билан ажрашганман. Фарзандларим ҳам унда. Оилани суйгувчи, ардоқловчи, фарзанд кўргувчи, ҳурмат-иззатини билган чиройли, меҳрибон аёл бўлса, оила қурмоқчиман.

Манзилим тахририятда. НОДИРЖОН.

Жиянимнинг очик қалбли қиз эканлиги истарали юзидан маълум. Бироз тўлалиги сабабли ҳали турмушга қикмади. **Ёши 22 да.** Узун сочлари, чевар қўллари, нозик дидига мос, уйланмаган фарғоналик йигит учираб қолармикан, деб манзилини тахририятга бердим.

ФЕРУЗА, Фарғона

«Оила» бўлимининг **ТЕЛЕФОНИ: 134-25-46**

Саҳифани Матлуба ШУКУРОВА тайёрлади.

Бевақт ўлим туфайли турмуш ўртоғимдан ажралиб қолдим. **36 ёшдаман.** 11 яшар ўғлим билан эримдан қолган ҳовлида яшаймиз. Боғчада ишлайман. Ўғлимга меҳрибон ота, садоқатли, рўзгорни тебратадиган эркак бўлса танишмоқчиман.

Манзилим тахририятда МАВЖУДА, Тошкент.

Атрофимда фарзандларим гирдиқалак бўлса-да, кўнглим яқин суҳбатдошни қумсайди. **Ёшим 66 да.** Нафақаданман. Болаларим ўзидан тинчиган. Худонинг таниган эс-ҳушли, оқила, болаларидан қутулган аёл бўлса уйланмоқчиман.

Манзилим тахририятда ЮСУФИ, Тошкент

Ёшим 31 да. Эримнинг хиёнати туфайли ажрашганман. Ўзим акушер гинекологман. 12 яшар қизим бор. Оралаткини, собитликни яхши кўраман. Иш жойи тайин, феъли-атвори босиқ, ўқимшили эркак бўлса овоз берсин.

Манзилим тахририятда, ЗИЛОЛА, Тошкент.

Маҳалламизда **22 ёшли** чиройли, одобли, ўқимшили қиз бор. Уй-жойи тайин, ақли, ўқиган йигит бўлса, дугонанинг бахтли бўлишини хоҳлайман.

Манзилим тахририятда. ЗЕБИНСО, Чирчиқ.

Акамнинг **ёши 29 да.** Имон-этиқодли, ўқимшили, қўлида ҳунари бор. Маҳаллада оиланинг обрў-эйтибори жойида. Этиқодли, истарали, камсукум, пазанда қиз бўлса, келин қилардик.

Манзилим тахририятда. ЗЕБО, Чирчиқ.

Ёшим 32 да. Олий маълумотлиман. Эримнинг масъулиятсизлиги, ичкиликка ружу қўйганлиги сабаб ажрашганман. 4 яшар ўғлим бор. Отанам билан бирга тураман. Ўзим каби ўқимшили, маданиятли, оқил, ўқтам эркак бўлса бахтли қилмоқчиман.

Манзилим тахририятда ДИЛРАБО, Тошкент вилояти.

Жиянимнинг **ёши 26 да.** Одобли, чиройли, маданиятли, чевар қиз. Тўйдан кейин эрининг ёмон иллати фош бўлганлиги боис оиласи пароканда бўлди. Фарзанди йўқ. Келажакини таъминлайдиган, ўқимшили, авлоди тоза эркак топилса, бахтли бўлишини хоҳлайман.

Манзил тахририятда МАРЖОНА, Тошкент.

Синглимининг **ёши 29 да.** Маълумоти ўрта махсус. Орасида, қўли гул чевар. Эрининг оқибатсизлиги, бевафолиги туфайли турмуши бузилди. Фарзанди йўқ. Синглимининг феъли оғир-босиқ, меҳрибон, етти ўлчаб бир кесадиган, истаралигина жувон. Юраги тоза, мард, ёмон иллатлардан холи, топарман-тутармон эркак бўлса, бахтли бўлишини хоҳлайман.

Манзилим тахририятда, АСКАР, Самарқанд

46 ёшдаман. Хотинимнинг хиёнати туфайли оилам бузилди. Битта ўғлим ўзим билан бирга яшайди. Нуфузли қорхонада ишлайман. Топиш-тутишим ҳам жойида. Хушфеъл, болажон аёл бўлса, бахтли қилмоқчиман.

Манзилим тахририятда РУСЛАН, Қоракалпоғистон.

Одам қариганда ширин сўзга, меҳрга муштоқ бўларкан. **56 ёшимда** аёлимнинг бевафолиги, фарзандлар тарбиясига бефарқлиги туфайли ажрашганман. Балогат ёшидаги икки ўғлим ўзим билан бирга яшайди. Уй-жойим, шароитим етарли. Қарерлик бўлишдан қатъий назар, оилам, бола-чакам дейдиган, рўзгорнинг оғир-енглигига қўнадиган, оқибатли, келишган аёл билан ҳаётимни янгидан бошламоқчиман.

Манзилим тахририятда АКБАР, Тошкент вилояти.

Ёшим 34 да. Маълумотим ўрта махсус. Нуфузли идорада ишлайман. Асли марғилонликман. Уйланмаганман. Тошкентда онам билан бирга яшайман. Ёмон иллатлардан холиман. Қарерда туғилганлигидан қатъий назар, пойтахтда яшайдиган, онамнинг қадрига етадиган, тушунган, фаросатли оқила қиз бўлса овоз берсин.

Манзилим тахририятда АЗИЗ, Тошкент.

Ёшим 35 да. Олий маълумотлиман. Битта қизим бор. Бахтимни топаман деб ҳаётда алданганим. Онам билан бирга яшайман. Қизимни ўз "жигари"дек ардоқловчи, меҳрибон, касби-кори тайин, танти эркак билан тақдиримни боғламоқчиман.

Манзилим тахририятда ДИЛДОРА, Бухоро.

Ёшим 66 да. Нафақаданман. Турмуш ўртоғим оламдан ўтган. Ўғлим билан бирга тураман. Фарзандларим уй-жойли бўлган. Алоҳида яшашга шароитим етарли. Юзи нурили, бамаъни, тартибли аёл бўлса уйланмоқчиман.

Манзилим тахририятда АСОМИДДИН, Тошкент.

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Фойдаланилмаган қўлэмалар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.
«Шарк» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Тўрон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти - 20.00. Босишга топширилди - 21.00
E-mail: oilavajamiyat@rambler.ru oilavajamiyat@mail.ru

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА
Бош муҳаррир: 134-86-91
Қабулхона: (тел. ва факс) 133-28-20
Бош муҳаррир ўринбосари: 134-25-46
Табриқлар, эълонлар: 133-04-50
Бўлимлар: Оила - 133-04-35, 134-25-46
Бухгалтерия: 132-07-41
МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент - 700000
Амир Темура кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.
«Олой» бозори ёнида.
Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

ХОМИЯ: «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компанияси
ОБУНА ИНДЕКСИ - 176
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 027-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г - 934. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.
Адади - 11000
Саҳифаловчи — Ш. БАРОКОВ
Рассом — Н. ХОЛМУРОДОВ
Навбатчи — Д. ИБРОХИМОВ
Мусаҳҳиҳ — С. САЙДАЛИМОВ
1 2 3 4 5